

Nannies® Kinderdagverblijven

Protocollen

Versie: 25.12

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Informatie vooraf	4
Toezicht op de groep	5
Veiligheid aankleedtafel	7
Toezicht op de slaapkamer	8
Wiegendoodpreventie	9
<i>Risicofactoren en preventie</i>	9
<i>Wat betekent dit in praktijk</i>	9
<i>Rookbeleid</i>	11
Hygiëne op de groep	12
<i>Handen wassen</i>	12
<i>Hoesten</i>	12
<i>Thermometer</i>	12
<i>Slabbers</i>	12
<i>Washandjes</i>	12
<i>Vaatdoek</i>	12
<i>Beddengoed</i>	12
<i>Textiel, knuffels en speelgoed</i>	12
<i>Het bereiden/toedienen/bewaren van etenswaren</i>	13
<i>Fopspenen</i>	13
<i>Verschoontafel</i>	13
<i>Schoenen/sloffes</i>	13
<i>Keuken</i>	13
<i>Afvalbak</i>	13
<i>Sanitair</i>	13
<i>Ventileren van de ruimtes</i>	14
<i>Co2 meters</i>	15
<i>Schoonmaakroosters/ schoonmaken.</i>	17
<i>Speelgoed</i>	17
Handhygiëne	18
Elektrische apparaten	19
Voeding	20
<i>Bereiding van voeding</i>	20
<i>Bevoorrading</i>	20
Allergieën en aandoeningen	22
Eten en drinken bij Nannies	23
Besmettelijke huidaandoeningen	25
Ziekte en ongevallen	26
<i>Ziekte</i>	26
<i>Ongeval</i>	26
Bloed	28
Trappen en balustrades	29
<i>Trappen</i>	29
<i>Balustrades</i>	29

Buiten spelen, uitstapjes, zwembad	30
UV-beleid	32
Hitteprotocol	33
Toegang tot de vestiging/bezoekers	34
Vermissing	35
Calamiteitenplan	36
<i>Taken van de kernkrachten bij ontruiming</i>	36
Pauze	37
Veiligheid algemeen	38
Sterfgevallen	39
<i>Overlijden op het kindercentrum van een kind van Nannies</i>	39
<i>Overlijden elders van een kind van Nannies</i>	42
<i>Overlijden van een gezinslid van een kind van Nannies</i>	42
<i>Overlijden van een medewerker van Nannies</i>	42

Informatie vooraf

Onze protocollen en veiligheidsafspraken zijn bedoeld om risico's te beperken en om de kinderen veilig en gezond te houden. In de loop van de jaren is dit document gegroeid en steeds wordt het aangepast en bijgewerkt aan de hand van de risico-inventarisaties en aan de hand van situaties die zich in de praktijk voordoen.

Het beleid is erop gericht dat er geen ongelukken gebeuren. Toch gebeuren ze soms. Je moet dus niet alleen weten wat je moet doen om te zorgen dat alles goed gaat. Je moet ook weten wat je moet doen als er onverhoopt iets fout gaat. Hoe moet je dan handelen? Dat is breder dan wat je in je EHBO-cursus leert.

Er zijn ook situaties waarin het fout had kunnen gaan, maar die gelukkig goed aflopen. Dat wil niet zeggen dat er dan niks hoeft te gebeuren. Ook daarvan moeten we leren en het hoort bij onze verantwoordelijkheid om daarover open te zijn, zowel naar onszelf als naar betrokkenen.

Naast het praktische handelen wat nodig is, is er ook qua communicatie veel wat gevraagd wordt. Wanneer je zelf geschrokken bent, kun je een situatie niet altijd volledig overzien. Vraag daarom hulp! Het is belangrijk dat we de verantwoordelijkheid voor de veiligheid en gezondheid van de aan onze zorg toevertrouwde kinderen SAMEN dragen. Daarom geldt:

Wanneer er iets fout gaat, of fout had kunnen gaan:

- **Bel (nadat noodzakelijke handelingen zijn uitgevoerd) altijd kantoor (eventueel direct focusteam of visieteam) voor overleg en ondersteuning!**

Samen doorloop je dan de volgende stappen:

- Hoe moet er praktisch gehandeld worden?
- Wie moet er geïnformeerd worden? Denk aan: ouders, collega's, team, etc. (uitgangspunt: ouders van betrokken kinderen worden direct geïnformeerd.) Wie doet dat en hoe?
- Voor wie moet gezorgd worden? Wie heeft ondersteuning nodig?
- Wat kan of moet er gedaan worden om te voorkomen dat er een risico blijft bestaan op dat moment?

En in tweede instantie (nazorg):

- Wat kan of moet er gedaan worden om te voorkomen dat er zich in de toekomst een vergelijkbare situatie kan voordoen?
- Hoe wordt dit vertaald in beleid en afspraken of acties binnen de organisatie?
- Met wie moet daarover gecommuniceerd worden? Hoe? En door wie?
- Is er voor iemand emotionele nazorg nodig?

Toezicht op de groep

Probeer bij alle situaties en handelingen van tevoren in te schatten wat er zou kunnen gebeuren. Niemand wil een ongeluk op zijn/haar geweten hebben als dit voorkomen had kunnen worden!

- Houd altijd toezicht, voorkom gevaarlijke situaties en laat kinderen geen gevaarlijke trucjes uithalen (klimmen, etc.).
- Laat de kinderen nooit alleen op de groep, zorg ervoor dat er altijd een medewerker op de groep is. Wanneer je van de groep gaat, meld je dit hardop en duidelijk.
- Controleer speelgoed regelmatig. Haal kapot speelgoed en meubilair weg, repareer het, laat het repareren of gooi het weg.
- Controleer of stiksels van knuffels etc. niet loslaten.
- Houd kleine voorwerpen buiten bereik van kinderen (ook voor peuters, tenzij onder begeleiding). Denk hierbij aan kleine poppetjes, spulletjes, krijtjes, knikkers etc.
- Zorg dat kleine kinderen gescheiden van de grotere kinderen spelen. Als ze wel samen spelen dan met speelgoed van de kleintjes of speel zelf mee.
- Houd kinderen altijd onder begeleiding (dus ook op het toilet, in de gang/hal etc.)
- Zorg ervoor dat er altijd een medewerker toezicht kan houden over de groep, bij voorkeur tussen de kinderen. Ga niet met z'n allen tegelijk verschonen (met de rug naar de groep toe etc.).
- Neem niet meer dan één kind tegelijk op schoot.
- Speelgoed dat als opstapmogelijkheid kan dienen moet uit de box gehaald worden.
- Kinderen vanaf 1 jaar mogen niet meer in de box.
- Laat nooit scherpe, hete of gevaarlijke voorwerpen onbeheerd achter (denk aan messen, scharen, koffie/thee), zet/leg deze altijd buiten bereik van kinderen! Het is niet toegestaan hete dranken te nuttigen op de groep. Doe dit elders, tijdens de pauze. Maak geen thee/koffie klaar in de buurt van kinderen.
- Laat nooit elektrische apparaten en draden op kindhoogte staan/hangen (bijv. radio).
- Schoonmaakmiddelen, medicijnen en gevaarlijke stoffen altijd op volwassen hoogte en achter slot houden! (Denk er hierbij ook aan dat sommige kinderen op een stoel kunnen klimmen!)
- Plaats geen opstapmogelijkheden in de buurt van kranen waar kinderen niet hoeven te komen of worden gewassen.
- Houd hekjes en/of deuren dicht.
- Materialen waarmee gewerkt wordt (knutselmateriaal of speelgoed) moeten leeftijdgeschikt zijn. Bij twijfel: raadpleeg een collega of werk er niet mee.
- Zowel binnen als buiten moet altijd een gediplomeerd medewerker aanwezig zijn! Houd dit goed in de gaten. Gediplomeerde medewerkers zijn verantwoordelijk voor stagiaires.
- Houd toegangsdeuren en –hekken altijd gesloten, zodat kinderen niet van het terrein afkunnen!
- Alleen de ramen die zich boven 1.50 meter vanaf de vloer bevinden mogen in zijn geheel open op de begane grond. Voor de ruimtes op een verdieping mogen uitsluitend ramen die gekanteld geopend kunnen worden op die manier opengezet worden. Gebruik altijd de raambeveiliging. Verder geldt er een strikt verbod op het openzetten van nooddeuren en -ramen!
- Heersende kinderziektes op groep melden bij focuskracht en GGD richtlijnen (Kiddi-app) volgen.
- Gebruik meubilair zoals het bedoeld is, zet kinderen vast in de kinderstoel en zorg dat kinderen niet kunnen vallen. Begeleid de kinderen bij het in en uit klimmen van de kinderstoel. En zorg dat er voldoende afstand zit tussen de kinderstoel en de tafel, zodat het kind zich niet kan afzetten tegen de tafel.
- Plaats beweeglijke kinderen (in de kinderstoel) naast een pedagogisch medewerker.
- Zet (beweeglijke) kinderen vast met een tuigje.
- Zorg dat het kind met een been aan weerskanten van de kruisband in de stoel zit.
- Kijk uit met spelen in de buurt van ramen.

Nannies® Kinderdagverblijven

- Laat kinderen niet rennen in de binnenruimte.
- Houd kinderen in de gaten of ze eventueel slecht zien of motorische problemen hebben.
- Controleer regelmatig de vloer of er geen los speelgoed of ander voorwerpen op liggen.
- Speelgoed voor binnen en buiten wordt gescheiden gehouden.
- Dieren worden alleen toegestaan als uit een inventarisatie blijkt dat er geen kinderen zijn met een allergie voor dieren.
- Zorg dat er geen speelgoed mee naar het toilet genomen wordt.
- Er wordt stofvrij schoolkrijt gebruikt. Schoolborden worden met een vochtige doek schoongemaakt.
- Tijdens het knutselen wordt alleen lijm op waterbasis gebruikt.
- Laat kinderen bij voorkeur geen sieraden dragen. Controleer dit regelmatig bij de kinderen.
- Bij overlast wordt een hor voor raam of deur geplaatst om insecten te weren.

Eenieder is verantwoordelijk voor de kinderen, zichzelf en elkaar! Spreek elkaar hierop aan!

Veiligheid aankleedtafel

Er gelden een aantal veiligheidsregels voor de vaste aankleedtafels en automatisch verstelbare aankleedtafel. Iedere kernkracht, werkzaam bij Nannies Kinderdagverblijven, wordt geacht deze regels te kennen, toe te passen en deze toepassing te controleren.

- Kijk bij de automatisch verstelbare aankleedtafel voor gebruik altijd of er geen kinderen onder de aankleedtafel zitten voordat de hoogte van de aankleedtafel wordt aangepast.
- Begeleid het kind bij het naar boven en beneden klimmen. Het kind mag niet alleen het trapje op klimmen. Laat het kind op de billen of achterstevoren naar beneden klimmen.
- Houd altijd toezicht op het trapje.
- Berg het trapje na gebruik op of klap het in.
- Laat nooit een kind alleen achter op de verschoontafel.
- Leg vooraf alle benodigdheden klaar.
- Controleer de aankleedtafel regelmatig op houtrot, houtworm en/of roest en laat deze daartegen behandelen indien nodig.
- Controleer regelmatig of het uitklapmechanisme goed is aangedraaid/bevestigd.

Toezicht op de slaapkamer

Probeer bij alle situaties en handelingen van tevoren in te schatten wat er zou kunnen gebeuren. Niemand wil een ongeluk op zijn/haar geweten hebben als dit voorkomen had kunnen worden!

- Houd regelmatig (minimaal elk kwartier) toezicht op de slaapkamer, zeker bij kleine baby's, maar ook bij de andere kinderen. Alleen de babyfoon afluisteren is niet voldoende! Alle kinderen slapen op de slaapkamer tenzij anders wordt afgesproken met ouders. En hier wordt dan voor getekend op het slaapformulier. Check de babyfoons dagelijks (batterijen, bereik).
- Leg ieder kind "veilig" aangekleed in bed: zonder koortjes of touwtjes aan kleding, zonder haarelastiekjes of -clipjes, zonder kettinkjes, oorbelletjes, e.d.! Laat kinderen geen wijde pyjama's dragen.
- Controleer regelmatig of de bevestigingspunten voor de bedbodem nog stevig en stabiel zijn.
- Maak de bedden altijd dicht! Je ben verplicht om bij het naar bed brengen van een kind hardop te zeggen dat je het bedje dicht maakt en vervolgens het hekje te sluiten. (Doordat je jezelf hoort zeggen dat je het bedje dicht doet, wordt het meer een bewuste handeling).
- Als de kinderen op bed zijn gelegd, gaat de andere collega direct nogmaals de slaapkamer controleren of alle bedjes zijn dicht gemaakt.
- Sluit het spijlenhek goed en zorg er geen beddengoed tussen komt te zitten.
- Maak het bedje kort op.
- Kinderen die al kunnen staan en/of klimmen mogen nooit in de bovenste stapelbedjes liggen tenzij deze aan de bovenkant dichtgemaakt zijn. Als er verstelbare bedbodems aanwezig zijn, dan moet deze laag gezet worden bij deze kinderen.
- Kinderen onder de 1 jaar mogen in principe niet op buik of zij liggen, tenzij ouders hiervoor het "slaapformulier" hebben ingevuld en ondertekend. Dit geldt ook voor kinderen die ingebakerd slapen of met "buitengewone" objecten in bed liggen (slaapzakken met band, voorwerpen met losse onderdelen of touwtjes etc.) Weet wanneer er niet ingebakerd mag worden zodat het kind niet oververhit raakt.
- Controleer een kind extra bij koorts (door aan de voeten of de hals te voelen) en dek het niet te warm toe.
- Alle medewerkers zijn bekend met het protocol wiegendoodpreventie.
- Als er nog één of meerdere kinderen op bed liggen, is er nog minimaal één medewerker binnen aanwezig om toezicht te houden op de slaapkamer.
- Haal kinderen die wakker zijn uit bed.
- Laat geen speelgoed en knuffels in bed liggen die als opstapje gebruikt kunnen worden.
- Gebruik de slaapkamer niet als opslagruimte.
- **Er mag geen deken over de wagen gehangen worden, als er een kindje in ligt/zit.**
- Controleer alle sluitingen van de bedden regelmatig.
- Laat kinderen tot ongeveer 1,5 jaar in een bed met een opstaande rand van minimaal 60 cm vanaf de bedbodem slapen.
- Laat kinderen tussen de 1,5 jaar en 2,5 jaar in een bed slapen met een opstaande rand of een dakje.
- Laat oudere kinderen boven 2,5 jaar op een laag bedje slapen of een bed met dakje.

Eenieder is verantwoordelijk voor de kinderen, zichzelf en elkaar! Spreek elkaar hierop aan!

Wiegendoodpreventie

Wiegendood is het plotseling, onverwacht overlijden van een kind jonger dan 2 jaar tijdens een slaaperiode, waarbij geen ziekte, ongeval of misdrijf als doodsoorzaak wordt vastgesteld.

Helaas komt het in Nederland af en toe voor dat een baby of dreumes in het kinderdagverblijf overlijdt onder het beeld van wiegendood.

Risicofactoren en preventie

Wiegendood is vergelijkbaar met een fataal verkeersongeval; vaak blijken er tegelijk meerdere oorzakelijke factoren in het spel te zijn die gezamenlijk aan het dodelijke gebeuren hebben bijgedragen. Bij wiegendood zijn dat met name de volgende factoren:

Buikslapen

Het op de buik te slapen leggen kwam in 1987 als belangrijkste risicofactor naar voren. Het maakt de kans op wiegendood 5 tot 10 maal zo groot. Dit komt doordat een kind in buikligging zijn gezicht naar beneden kan draaien, wat de ademhaling ernstig kan belemmeren aangezien de neus nog slap is en de onderkaak en tong naar achteren gedrukt worden. Verder kan een kind dat op zijn buik ligt makkelijk door kruipbewegingen onder het beddengoed terecht komen en daardoor in ademnood komen. Bovendien is een kind op zijn buik eerder vatbaar voor warmtestuwing doordat hij in die houding minder warmte kwijt kan.

Dekbed

Een dekbed leidt op twee manieren tot een verhoogd risico op wiegendood in de eerste twee levensjaren. Ten eerste is een dekbed in de regel even warm als 3 of 4 dekens, veel te warm dus. Ten tweede heeft een klein kind dat met zijn gezicht tegen een dekbed aan komt te liggen, moeite om daar doorheen te ademen. Zijn ademvolume is klein en de ademfrequentie is vrij hoog zodat het voor een belangrijk deel de uitgeademde lucht weer inademt en hierdoor aan de overmaat van koolzuur kan bezwijken.

Hoofdkussens, hoofdbeschermer, vacht

Als het kind met zijn gezicht tegen wollig materiaal aan komt te liggen, zijn deze materialen even gevaarlijk als een dekbed. Hetzelfde geldt voor een slap matras.

Warmtestuwing

Warmtestuwing doet zich met name voor bij het gebruik van een dekbed. Zeker als het kind neigt tot koorts doet zich warmtestuwing voor. Het kind krijgt zijn dekens niet zelfstandig af als hij het te warm heeft. Vooral in de winter doet zich door overbezorgdheid (te veel kleren aan, verwarming hoog, kruik in bed, etc.) nogal eens warmtestuwing voor die uitloopt op wiegendood.

Passief roken

Zuigelingen en jonge kinderen zijn zeer gevoelig voor tabaksrook en dikwijls speelt het passief roken een belangrijke rol als oorzakelijke factor van wiegendood.

Verkoudheid

Anders dan de hierboven beschreven risicofactoren is een verkoudheidsinfectie een factor die niet of nauwelijks valt te voorkomen. Dikwijls speelt een op zich onschuldige infectie in combinatie met andere factoren een toegevoegde rol in het optreden van wiegendood. Tot voor kort kwam daar nogal eens bij dat het kind een hoestmiddel gebruikte dat als bijwerking slaperigheid opleverde en langs die weg het risico op wiegendood sterk verhoogde. Deze middelen worden nu nauwelijks meer voorgeschreven aan kinderen jonger dan 2 jaar. Blijf wel alert!

Wat betekent dit in praktijk

- Kinderen tot 1 jaar worden op hun rug te slapen gelegd (ook als een baby verkouden is of veel huilt), tenzij ouders verzoeken om hiervan af te wijken en er een verklaring door hen is ondertekend.

- Kinderen jonger dan 9 maanden die tijdens hun slaap zelf naar de buik draaien, worden teruggelegd op de rug. De groepsleiding dient hiervoor regelmatig (minimaal elk kwartier) op de slaapkamers te gaan kijken.
- Bij nieuwe kinderen gaan de medewerkers vaker kijken totdat het slaappatroon van het kindje bekend is.
- Wij adviseren ouders katoenen kleding mee te geven om in te slapen.
- De kinderen (die geen slaapzak aanhebben) slapen bij Nannies onder een deken. Deze dekens zijn "kort" opgemaakt om te voorkomen dat kinderen eronder terechtkomen.
- Kinderen die met een slaapzak slapen, worden niet onder een deken gelegd.
- Wij gebruiken geen kruiken.
- Onze slaapkamers worden dagelijks geventileerd.
- De ideale slaapkamertemperatuur is tussen de 15°C en 18°C.
- In de zomer kunnen we niet altijd voorkomen dat het warmer wordt op de slaapkamer, dan passen we de kleding van de kinderen hier op aan.
- Wij maken geen gebruik van kussens, hoofd- en zijwandbeschermers, plastic zeiltjes, tuigjes, koortjes, touwtjes etc. Alle sieraden, touwtjes in kleding en elastiekjes gaan uit tijdens het slapen.
- Het is verboden te roken in ons kinderdagverblijf.

Wanneer ouders, ondanks de landelijk gehanteerde adviezen, zelf aangeven dat zij willen dat hun kind in de buikligging slaapt, dienen zij hiervoor een schriftelijke verklaring af te geven middels het daarvoor bestemde formulier. Dit geldt ook voor ouders die willen dat hun kind in de zijligging gaat slapen, want dit verhoogt de kans op het doorrollen naar de buik. Daarnaast zijn "buitengewone wensen" met betrekking tot het slapen van een kind reden om het slaapformulier in te vullen en te laten ondertekenen.

Alle personeelsleden (ook stagiaires) moeten bekend zijn met dit protocol. De groepsleiding is verantwoordelijk voor de uitvoering van deze regels. Zij wordt geacht eventuele problemen in de praktijk te signaleren. Van belangrijke gebeurtenissen, ongelukken of bijna-ongelukken moeten zij de focuskracht direct op de hoogte stellen.

Rookbeleid

Nannies is een rookvrije kinderopvang

Bij Nannies staan aandacht, zorg en liefde voor de kinderen centraal. Daar hoort bij dat ook de gezondheid van de kinderen ons aan het hart gaat. Roken is schadelijk voor je eigen gezondheid, maar ook voor die van anderen. De schadelijkheid geldt natuurlijk voor het zogenaamde 'meeroken' als je in de buurt bent van iemand die rookt, maar ook voor 'derdehands rook'. Derdehands rook is de term die gebruikt wordt voor de schadelijke stoffen die na het roken achterblijven op je huid, haar of kleding. Als kinderen dicht bij je zijn (als je ze draagt, op schoot hebt, knuffelt of troost), ademen kinderen deze schadelijke stoffen in. Het verbergen van de rooklucht, bijvoorbeeld met parfum, helpt niet tegen de schadelijke effecten van derdehands rook. Er moeten dus extra maatregelen genomen worden om de gezondheid van de kinderen te beschermen.

We hebben daarom de volgende afspraken gemaakt om kinderen zowel tegen tweedehands als derdehands rook te beschermen:

- Zowel binnen als buiten wordt er bij Nannies niet gerookt*.
- Roken in de pauze mag niet op Nanniesterrein en alleen volledig buiten het zicht van ouders en kinderen. (minimaal 10 meter van het terrein af)
- Was altijd je handen en je gezicht direct na het roken.
- Je werkkleding moet altijd volledig rookvrij zijn. Wanneer je thuis, op weg naar het werk of in de pauze rookt, dan moet je je omkleden voor je (weer) aan het werk begint. Dit geldt ook voor je schoenen en je jas (in verband met het buitenspelen).
- Wanneer je rookt, bescherm je je haren tegen derdehands rook door een volledig beschermend hoofddeksel te dragen.

*Onder roken wordt ook het gebruik van een vape of e-sigaret verstaan.

Hygiëne op de groep

Handen wassen

Kinderen

De kinderen wassen hun handen na toiletgebruik, voor en na elke maaltijd, na het buitenspelen en bij alle activiteiten waarbij de handen bevuild zijn. Pedagogisch medewerkers zien erop toe dat de kinderen altijd vloeibare handzeep gebruiken. De grote kinderen wassen hun handen bij de kraan. De handjes van de kleine kinderen worden met een washandje schoongemaakt (voor elk kind een nieuw washandje!). Plaats geen opstapmogelijkheid in de buurt van kranen waar kinderen niet hoeven te komen of worden gewassen. Bij vestigingen met een warmwaterkraan: leer de kinderen de betekenis van de rode en de blauwe kleur op de kraan. Maak met de kinderen de volgende afspraak: bij openen: eerst de koudwaterkraan en dan pas de warme, bij sluiten: eerst de warme kraan dicht en dan pas de koude. De leidster bedient in principe de kraan. Kinderen drogen hun handen met wegwerpdoekjes.

Medewerkers

Zie protocol handhygiëne verderop.

Hoesten

Alle pedagogisch medewerkers dragen zorg voor een goede hoesthygiëne. Aan kinderen wordt geleerd dat ze tijdens het hoesten en niezen de hand voor de mond moeten houden, of liever nog hun elleboog. Voor ieder kind wordt per keer een schone papieren zakdoek gebruikt.

Thermometer

Voor en na ieder gebruik van de thermometer, wordt deze gereinigd met alcohol 70% en water en zeep. Er worden hoesjes gebruikt om te voorkomen dat de thermometer verontreinigd raakt.

Slabbers

Na elk gebruik gaan de slabbers in de was.

Washandjes

Gebruikte washandjes worden direct opgeruimd of weggegooid.

Vaatdoek

De vaatdoek wordt na gebruik met heet stromend water uitgespoeld. Bij zichtbare verontreiniging, na vuile klusjes en minimaal elk dagdeel wordt een schone vaatdoek gepakt.

Beddengoed

Elk kind heeft een eigen slaapplek. Beddengoed wordt bij iedere wisseling van kinderen verschoond of het beddengoed wordt apart bewaard in een kindgebonden mandje en wekelijks gewassen.

Dekens worden minimaal één keer per maand gewassen.

Textiel, knuffels en speelgoed

Textiel, stoffen speelgoed en knuffels dienen op minimaal 40°C gewassen te worden. Verkleedkleden, knuffels en stoffen speelgoed worden tenminste maandelijks gewassen en vaker bij zichtbare verontreiniging of wanneer een kind het in de mond heeft gehad.

Het bereiden/toedienen/bewaren van etenswaren

Dit dient met de nodige hygiënische overwegingen uitgevoerd te worden: handen wassen (bij een "schone" kraan, dat wil zeggen: niet bij de verschoonplekken), geen wisselingen van bestek/etenswaren van kinderen (speekseloverdracht), afdekken van voedingsmiddelen, temperatuur etc. (zie protocol voeding).

Borstvoeding alleen in de flessenwarmer opwarmen in verband met verlies van afweerstoffen in de magnetron. Borstvoeding mag maximaal 1 uur verwarmd (in de flessenwarmer) bewaard worden. Het water van de flessenwarmers moet na gebruik weggegooid worden (zie protocol voeding).

Poederbakjes bewaren in de noodbak. Flessen bewaren in de koelkast. Poedermelk mag eenmaal opgewarmd worden in de magnetron. Klaargemaakte flesvoeding mag niet langer dan een uur bewaard worden. Flessen worden gereinigd in een vaatwasmachine (niet met het kortste programma) of worden gereinigd met afwasmiddel en heet water.

Schoongemaakte flessen en spenen worden bewaard in de koelkast en gaan aan het einde van de dag weer mee naar huis.

Fopspenen

Fopspenen worden in schone bakjes, gescheiden van elkaar opgeborgen.

Verschoontafel

Deze dient met zorg schoon te worden gehouden. Het aankleedkussen wordt na elke verschoning afgedaan met allesreiniger gemengd met water en een doekje. Er wordt geen kussenhoes en handdoek gebruikt. Het aankleedkussen wordt vervangen zodra het tijdverschadigingen vertoont. Laat nooit een kind alleen achter op de verschoontafel. Leg vooraf alle benodigheden klaar. Luiers direct in de daardoor bestemde afvalbak.

Handen wassen na elke verschoning, alleen in de wasbak aan de verschoontafel of op het toilet, dus niet in de keuken in verband met voedselbereiding. Handen worden gedroogd door middel van papieren handdoeken. Ruim het bakje van het kind direct op en vul luiers direct aan indien nodig.

Schoenen/sloffes

Kinderen dragen bij voorkeur geen schoenen op de groep, maar slofjes. Kinderen die net leren lopen, mogen wel hun schoentjes aanhouden.

Medewerkers zijn verplicht sloffen, slippers of schoenen waarmee zij niet buiten lopen te dragen. Als zij niets bij zich hebben om binnen op te lopen dan doen zij witte slofjes over hun schoenen aan.

Keuken

Deze moet schoon, opgeruimd en veilig zijn. Keukenlades en de vaatwasser dienen afgesloten te zijn. Kinderen mogen niet zonder begeleiding in de keuken zijn. Er is een schoonmaakrooster aanwezig. De hiervoor verantwoordelijke kernkracht controleert dit rooster, past het aan en houdt het bij.

Afvalbak

De afvalbakken worden dagelijks geleegd. Het afval wordt in een gesloten zak of container opgeborgen.

Sanitair

Potjes dienen na gebruik goed gereinigd te worden met heet water en schoonmaakmiddel. De toiletten worden elke dag gereinigd en indien nodig tussentijds. Het medewerkerstoilet is niet voor gebruik door kinderen.

De kraan (handcontactpunt) wordt minimaal dagelijks gereinigd. Potjes worden buiten het bereik van kinderen opgeborgen.

Ventileren van de ruimtes

Alle ruimtes worden dagelijks geventileerd. Dit betreft zowel de groepsruimten alsook de slaapkamers. Voor openingstijd wordt alles tegen elkaar opengezet. Voor de vestigingen met klimaatcontrole doen we dit ook, echter maximaal 20 minuten.

Voor alle ruimten waarbij de ramen zijn uitgerust met dauerluffers, wordt gecontroleerd of deze open staan, zodat op elk moment optimaal gebruik wordt gemaakt van deze mogelijkheid van ventileren.

Tijdens openingstijden worden alleen bij warm weer en tijdens het schoonmaken de ramen boven kindhoogte open gezet. Met "warm weer" wordt bedoeld bij temperaturen boven de 26 graden Celsius, buitentemperatuur, gemeten in de schaduw. Het verdient de aanbeveling om bij warm weer de ramen niet langer open te zetten dan tot 10:00 of uiterlijk tot 11:00 uur. Tot die tijd levert een open raam niet alleen verse lucht, maar ook nog enige verkoeling. Na die tijd komt er geen koele lucht meer naar binnen maar nog uitsluitend warme lucht. Die warme lucht verwarmt de binnenruimten, terwijl dat op die momenten niet is gewenst.

In alle ruimten wordt geprobeerd om schommelingen van meer dan 5 graden C. te voorkomen.

De ventilatie-instellingen worden aangepast als de activiteit op de groep dat vereist. Zo wordt er bijvoorbeeld na verwerkzaamheden extra gelucht tot de verflucht verdwenen is. Voor alle verfsoorten op waterbasis geldt dit overigens niet.

De plafondroosters van de mechanische ventilatie, indien op een locatie aanwezig, worden vrijgehouden. Bij warm weer, boven de 26 graden buitentemperatuur, kan, indien dit gewenst is, bovendien gebruik gemaakt worden van een verplaatsbare ventilator op de slaapkamers.

De relatieve luchtvochtigheid wordt, in de ruimten waar een CO₂-meter aanwezig is, regelmatig gecontroleerd. De CO₂-meter geeft niet alleen de concentratie CO₂ aan maar toont ook de actuele waarde van de relatieve luchtvochtigheid. De waarde van de relatieve luchtvochtigheid ligt normaal gesproken tussen de 30% en 70%.

De relatieve luchtvochtigheid kan bij langere tijd met warm en droog weer afnemen tot onder de 40%. De relatieve luchtvochtigheid kan bij langere tijd met koeler en regenachtig weer stijgen tot boven de 60%. Bij langere tijd (streng) vorst kan de relatieve luchtvochtigheid in de buurt van 0% komen. In dat (uitzonderlijke) geval voelt alles "statisch" aan en je voelt bij het aanraken van voorwerpen soms een "schokje".

Mechanische ventilatiesystemen en airco-eenheden, indien deze eenheden op een locatie aanwezig zijn, worden periodiek nagekeken en schoongemaakt. Periodiek betekent tenminste eenmaal per jaar.

Ondanks het dagelijkse ventilatiebeleid kan het op warme dagen (bijvoorbeeld als het hitteplan is geactiveerd) voorkomen dat de temperatuur binnen oploopt.

Op echt warme dagen geldt:

Ideaal: een binnentemperatuur tot 26°C

Zorgwekkend: een binnentemperatuur boven 30°C

Om tijdig te kunnen handelen, is het belangrijk dat pedagogisch medewerkers signaleren wanneer de temperatuur binnen boven de 24°C komt. Zij geven dit dan door via de klus-app van de betreffende vestiging.

Hierdoor is er voorbereidingstijd en kan er geanticipeerd worden op wanneer de temperatuur verder oploopt. Vanaf een binnentemperatuur van 27°C worden aanvullende maatregelen genomen. De wijze van handelen hangt af van de specifieke situatie op de locatie:

- Is er een airco of andere vorm van klimaatbeheersing aanwezig?
- Is er voldoende capaciteit om de ruimte te koelen?
- Betreft het een incidentele warme dag of een terugkerend probleem?

Op basis daarvan wordt besloten tot de inzet van tijdelijke maatregelen (bijvoorbeeld inzet van ventilatoren en mobiele airco-apparaten, herverdeling van groepen, aangepaste dagindeling), of investering in structurele oplossingen (zoals extra zonwering of vaste koelvoorzieningen).

Gedurende warme dagen wordt de temperatuur structureel gecontroleerd op meerdere vaste momenten op de dag:

- Tussen 07:00 – 08:00 uur
- Tussen 12:00 – 13:00 uur
- Tussen 16:00 – 17:00 uur

Ook buiten deze tijden kunnen medewerkers naar eigen inzicht extra metingen doen.

We streven ernaar dat de binnentemperatuur niet boven de 26°C uitkomt. Wanneer de binnentemperatuur boven de 30°C graden komt, wordt per situatie beoordeeld of de opvang nog op verantwoorde wijze gecontinueerd kan worden. Hierbij staan het welzijn en de veiligheid van de kinderen en medewerkers altijd voorop.

De organisatie draagt de verantwoordelijkheid voor het informeren van ouders.

Co2 meters

De CO₂-meter meet het koolstofdioxidegehalte (CO₂) in de lucht in ppm (parts per million). Daarnaast meet het apparaat ook de temperatuur (in graden Celsius (C.)) en de relatieve luchtvochtigheid (in %).

Een te hoge CO₂-waarde wijst op onvoldoende ventilatie, wat kan leiden tot een ongezond binnenklimaat. Het gebruik van de CO₂-meter draagt bij aan het besef van de luchtkwaliteit en gezondheid van de kinderen.

De CO₂-meter staat op een kast of plank in de slaapkamer, op ongeveer 1,5 meter hoogte van de vloer en niet in de buurt van ramen, deuren en ventilatieopeningen. Zo meet de CO₂-meter altijd de hoogste waarde in de ruimte en niet de laagste waarde hetgeen het geval zou zijn wanneer de CO₂-meter bijvoorbeeld naast een open raam zou zijn opgesteld. De hoogste waarde in de ruimte kunnen we beschouwen als een representatieve waarde, ook in de wetenschap dat er in diezelfde ruimte ook plaatsen met een lagere waarde kunnen

zijn. De achterkant van de CO₂-meter mag niet te dicht tegen de muur gezet worden. Houdt tenminste 5 centimeter vrije ruimte over tussen CO₂-meter en de wand.

- De meter meet voortdurend de CO₂-concentratie in de lucht.
- De waarden worden in ppm weergegeven op het scherm en zijn vaak gekoppeld aan kleur-bereiken:
- Groen (0–800 ppm): Luchtkwaliteit is goed.
- Oranje (800–1200 ppm): Luchtkwaliteit matig – actie gewenst.
- Rood (>1200 ppm): Luchtkwaliteit onvoldoende – direct ventileren.

Dagelijkse werkwijze:

1. Voor het slapengaan:

- Controleer of de CO₂-meter is ingeschakeld.
- Controleer of de CO₂-waarde in het groene bereik (0–800 ppm) ligt.
- Zet, indien nodig, alvast een raam op een kier of zet een ventilatierooster open.
- Controleer tijdens en na je controlemoment(en) opnieuw de waarde op de meter.

2. Tijdens het slapen:

- Controleer tijdens je controlemoment(en) de CO₂-waarde op de meter.
- Bij oranje of rode waarde: Open een raam of deur om te luchten en noteer de CO₂-waarde indien dit herhaaldelijk voorkomt.
- De CO₂-waarde loopt gedurende het slapen doorgaans op. Beginnend bij ca. 400 ppm. kan de waarde tijdens het slapen oplopen tot 800 ppm. – 1.200 ppm. Dat is niet vreemd.

3. Na het slapen:

- Controleer de CO₂-waarde opnieuw.
- Ventileer de kamer 10 minuten na elk slaappatroon, ongeacht de meterstand.

4. Bij storingen:

- Indien de CO₂-meter geen waarde aangeeft of duidelijk defect is.
- Indien de CO₂-meter vrij constant een onlogische of veel te hoge waarde aangeeft. Een onlogische waarde is elke waarde onder de 400 ppm.. Een onlogische waarde is ook een min of meer constante waarde (ver) boven de 400 ppm., bijvoorbeeld 1.000, 1.500 of 2.400 ppm., gedurende langere tijd.

De bovengenoemde storingsgevallen kunnen worden gemeld:

- via het centrale telefoonnummer: 024 – 3555882 of
- via de mail: info@nannies.nl of
- via de klus-app van de betreffende vestiging.

Op basis van de melding, wordt de zaak opgepakt en verder afgehandeld.

- Totdat de defecte CO₂-meter is vervangen: preventief extra ventileren waar en wanneer mogelijk.

Minimaal 2 keer per dag wordt hij afgelezen:

- Voor aanvang van het slaappatroon.
- Tijdens het slaapmoment (bij de reguliere controle).
- Extra controle bij warme dagen, volle groepen of langdurig gesloten ramen/deuren.

Wat doen we met de uitgelezen waarden?

- 0-800 (groen): Geen actie nodig. Normale ventilatie is voldoende.
- 800 – 1200 (oranje): Extra ventileren door raam of deur (op een kier) open te zetten.
- > 1200 (rood): Extra ventileren door raam en/of deur verder open te zetten.

Bij terugkerende rode waarden (meer dan 1.200 ppm. CO₂) wordt dit gemeld via het centrale telefoonnummer: 024 – 3555882 of via de mail: info@nannies.nl of via de klus-app van de betreffende vestiging.

Meest waarschijnlijke oorzaak is dan dat de CO₂-meter defect is. Dit kan eenvoudig worden gecontroleerd door tijdelijk een tweede de CO₂-meter (uit een andere ruimte) naast de eerste te plaatsen en beide meters, na verloop van enkele minuten, af te lezen. Wanneer beide meters goed functioneren, moeten ze beide de (min of meer) dezelfde waarde aangeven. Tot 10% afwijkingen kunnen in de praktijk voorkomen.

Indien is vastgesteld dat de CO₂-meter niet defect is, en er toch terugkerende rode waarden zijn (meer dan 1.200 ppm. CO₂, gedurende langere tijd) wordt dit gemeld via het centrale telefoonnummer: 024 – 3555882 of via de mail: info@nannies.nl of via de klus-app van de betreffende vestiging.

Op basis van de melding, wordt de zaak opgepakt en verder afgehandeld. Het kan dan gewenst zijn om de ruimte te voorzien van (structureel) extra ventilatiecapaciteit.

Verantwoordelijkheid

Elke kernkracht is zelf verantwoordelijk voor het controleren van de CO₂-waarden tijdens de dienst en voor het melden van de bovenomschreven situaties waarin actie vereist is.

Schoonmaakroosters/ schoonmaken.

Op elke groep liggen schoonmaakroosters met de werkzaamheden die per dag, per week, per maand en per half jaar worden uitgevoerd. Deze roosters worden gevolgd, ingevuld en bewaard. Zichtbaar verontreinigde ruimtes worden direct schoongemaakt.

De vloer en het meubilair (dat dagelijks gebruikt wordt) wordt dagelijks gereinigd.

Hoger gelegen oppervlakken worden wekelijks gereinigd.

Speelgoed

Speelgoed dat niet in de mond genomen wordt, wordt maandelijks gereinigd. Speelgoed dat in de mond genomen wordt, wordt dagelijks gereinigd.

Speelgoed dat zichtbaar verontreinigd is, wordt direct gereinigd.

Handhygiëne

Algemeen:

- Nagels zijn altijd kort.
- Nagels zijn vanuit hygiënisch oogpunt liefst natuurlijk.
- Er kunnen redenen zijn om nagels te verstevigen (bijvoorbeeld ter voorkoming van breken bij poreuze nagels, krabben bij scherpe nagels of ter voorkoming van nagelbijten.) In deze gevallen is een verhardende behandeling met gellak, acryl of biab toegestaan. Draag dan bij voorkeur ook altijd handschoenen bij verschoningen en wondverzorging. Gewone nagellak, kunstnagels en verlenging van nagels zijn niet toegestaan.
- Draag geen sieraden om polsen en handen. Wanneer je redenen hebt (persoonlijk (bijvoorbeeld trouwring), religieus of praktisch (bijvoorbeeld horloge)) om wel sieraden te dragen, let er dan bij het handen wassen op dat je deze ook goed schoonmaakt en afdroogt. Draag dan bij voorkeur ook altijd handschoenen bij verschoningen en wondverzorging.

Handen wassen behoort plaats te vinden voor:

- het begin van de werkzaamheden
- het aanraken en bereiden van voedsel
- het eten of helpen bij het eten
- voor wondverzorging
- voor het aanbrengen van zalf of crème

Handen wassen behoort plaats te vinden na:

- iedere zichtbare verontreiniging van de handen
- hoesten, niezen en snuiten
- spelen in de zandbak
- toiletgebruik
- het verschonen van een kind
- contact met lichaamsvochten zoals traanvocht, speeksel, snot, braaksel, urine, ontlasting, bloed, etc.
- contact met vuil textiel of afvalbak
- buiten spelen
- het dragen van handschoenen
- na contact met dieren
- schoonmaakwerkzaamheden

Zo was je je handen:

- gebruik handwarm water
- gebruik vloeibare zeep
- was de handen ongeveer 10 seconden, wrijf de handen over elkaar, vingertoppen, duimen, gebieden tussen de vingers en de polsen
- spoel af onder flink stromend water, vanuit de pols naar de vingertoppen
- droog handen af met een papieren handdoek
- desinfecteren van de handen is alleen nodig indien er sprake is geweest van aanraking met bloed (handalcohol 70%)
- de lege zeepflacon niet bijvullen, maar vervangen

Elektrische apparaten

Op elke vestiging bevinden zich elektrische apparaten. Bij het gebruik van deze apparaten gelden de volgende regels:

- Zet apparaten buiten het bereik van de kinderen (gebruik ze hoog en berg ze op als ze niet in gebruik zijn).
- Zorg ervoor dat de bedrading onbereikbaar is voor kinderen.
- Laat apparaten schoon achter.
- Haal direct na gebruik van een apparaat de stekker uit het stopcontact.

Waterkoker

Indien je gekookt water nodig hebt, steek je de stekker in het stopcontact. Blijf erbij tot het water kookt en haal uit de waterkoker wat je nodig hebt. Haal de stekker uit het stopcontact en spoel het overige water door de gootsteen. De waterkoker is er niet voor gemaakt om spenen of flessen uit te koken. De waterkoker mag niet in de groepsruimtes worden gebruikt!

Broodrooster

Indien je brood wil roosteren, steek je de stekker in het stopcontact. Stel het apparaat in op de gewenste stand en stop de boterham erin. Blijf bij het apparaat tot de boterham er weer uitspringt en haal de stekker uit het stopcontact. Maak de broodrooster schoon! (Broodresten kunnen brand veroorzaken.)

Flessenwarmer

Voordat je de flessenwarmer in gebruik neemt, ontdoe je de fles (borstvoeding) van dop en speen. Vul de flessenwarmer met een bodempje water en stel de gewenste stand in. Stop de fles in de warmer om te kijken of er genoeg water in de flessenwarmer zit. Steek de stekker in het stopcontact en stel het kookwekkertje in. Als de fles klaar is, draai je de dop er weer op en haal je de stekker uit het stopcontact. Gooi het warme water weg. De flessenwarmer mag gebruikt worden op de groep als het praktisch niet haalbaar is om de groep te verlaten. Zorg dan dat de flessenwarmer en het snoer helemaal tegen de achterwand van de keuken staan, zodat kinderen niet aan het snoer of de flessenwarmer zelf kunnen trekken.

Oven

Haal de spullen die in de oven liggen er eerst uit. De oven dient voor gebruik even opgewarmd te worden. Stel de gewenste stand in en stop de te bakken spullen in de oven (gebruik hierbij warmtewerende handschoenen of iets dergelijks). Stel het kookwekkertje in en ga tussendoor met regelmaat kijken of alles goed gaat. Als het klaar is haal je de producten eruit (met de warmtewerende handschoenen) en verwijder je de stekker uit het stopcontact. Houd de kinderen uit de keuken als de oven aan staat.

Ventilator

Bij warm weer mag je een ventilator gebruiken op de groep. Zet deze wel hoog, buiten bereik van de kinderen.

babyswing

Deze mag worden gebruikt op de groep. De babyswing staat in een hoek van de groep of zo dicht mogelijk tegen de muur aan, zodat er geen snoer over de grond ligt of hangt. Als de babyswing niet in gebruik is, wordt de stekker eruit gehaald. Er is altijd voldoende toezicht op de babyswing.

Ga op een verantwoordelijke manier met elektrische apparaten om!

Voeding

Nannies hanteert scherpe regels omtrent voeding, volgens de normen van het Landelijk Centrum voor Hygiëne en Veiligheid (LCHV).

Bereiding van voeding

- Was je handen altijd met warm water en vloeibare zeep (bij een "schone" kraan, dus niet bij de verschoonplekken) als je met voeding aan de slag gaat en werk hygiënisch. (Was je handen sowieso na bevuilding van je handen, na iedere verschoning en na je eigen toiletgang. Lik je vingers niet af bij het bereiden van voedsel!).
- Bind haren vast of steek haren op.
- Houd nagels kort.
- Doe sieraden af, met name ringen in verband met bacteriegroei, zeepresten, etc.
- Bereid voeding op een schone ondergrond en nooit op de verschoontafels!
- Zuigelingenvoeding wordt bij Nannies klaargemaakt. Adviseer de ouders om de poedermelk in daarvoor bestemde stapelbakjes mee te brengen.
- Er bestaat verschil van inzicht over het wel of niet gebruiken van afgekookt water bij het maken van een fles. Laat ouders hierover beslissen en noteer hun keuze op de persoonsgegevens en de voedingslijst.
- De koelkasttemperatuur dient tussen de 3°C en 7°C te zijn.
- Evt. rauwe ingrediënten worden tot minimaal 75°C in de kern verhit.
- Producten worden vlak voor gebruik uit de koelkast gehaald.
- Gekoelde producten die langer dan dertig minuten buiten de koelkast zijn geweest worden weggegooid.
- Ontdooi bevroren moedermelk in de koelkast of onder de kraan met stromend water van ongeveer 20 °C, zet het tot max. 1 uur in flessenwarmer om te bewaren, daarna weggooien! Moedermelk nooit in de magnetron opwarmen. Ingevroren moedermelk wordt maximaal 3 maanden bewaard. Eenmaal ontdooide moedermelk wordt binnen 24 uur verstrekt en niet meer opnieuw ingevroren.
- Meegebrachte moedermelk wordt op de dag van aanleveren opgemaakt.
- Flesvoeding niet langer dan 1 uur buiten de koeling gebruiken! Maximaal 1x opwarmen!
- Gooi restjes voeding meteen weg! Spoel de flessen goed met heet water en zet deze direct in de koelkast.
- De flessenwarmer direct na gebruik legen, in verband met bacteriegroei.
- Borstvoeding mag gewoon op lichaamstemperatuur gegeven worden en flesvoeding hoeft niet te heet (verschilt uiteraard ook per kind). Let erop dat je een kind nooit te hete voeding geeft! Temperatuur van de voeding kun je op je pols controleren.
- Gebruik nooit voeding, drank of materialen waar een ander kind al mee in aanraking is geweest, in verband met speekseloverdracht. Uiteraard geldt dit ook voor jezelf als leidster.
- Kinderen kunnen allergisch zijn voor bepaalde fruitsoorten of andere voedingsmiddelen. Check daarom altijd de voedingslijst en geef een kind nooit iets waar je over twijfelt!
- Drinkbekers en bestek worden na ieder gebruik afgewassen.
- Kinderen eten 20+ smeerkaas, 20+ plakjes kaas, (halal)kipfilet, halvajam, pindakaas, appelstroop, zuivelspread en humus op het brood. In verband met de benodigde vitaminen en vetten krijgen de kinderen ook boter op het brood. Wanneer ouders andere wensen hebben met betrekking tot voeding, kan hiervan worden afgeweken. Sporadisch krijgen kinderen iets anders op het brood als extraatje.

Bevoorrading

- Controleer altijd de uiterste houdbaarheidsdatum van producten.
- Controleer, ook als de houdbaarheidsdatum nog niet overschreden is, of een product niet toch bedorven is.

Nannies® Kinderdagverblijven

- Pas bij het opruimen van de boodschappen het FIFO systeem toe (First In First Out), zowel in kasten als in de koelkast.
- Schrijf op verpakkingen de datum waarop je iets open maakt.
- Geopende verpakkingen van vleeswaren voor het weekend of feestdagen opmaken.
- Wanneer de uiterste houdbaarheidsdatum van producten verlopen is of wanneer een product (vermoedelijk) niet meer goed is: weggooien!!!
- Gekoelde producten worden naar levering direct in de koelkast opgeborgen.

Allergieën en aandoeningen

Het is belangrijk om te weten of een kind een allergie of aandoening heeft.

- Vraag bij het **wengesprek** of er allergieën/intoleranties of aandoeningen bekend zijn bij het kind.

Het kan ook tijdens de opvangperiode pas duidelijk worden dat een kind allergisch is of een aandoening heeft.

Wanneer een kind een allergie of aandoening heeft:

- Vraag bij de ouders naar de precieze informatie. Wat kan of mag een kind precies niet? Waar moet je op letten? Wat zijn de consequenties als het misgaat? Wat moet je doen als het misgaat?¹ Dit noteer je allemaal in een **handelingsplan**.
- Het **handelingsplan** bewaar je bij de persoonsgegevens en hang je in de **kast van de EHBO**. In de binnenkant van de kast hangen alle handelingsplannen van kinderen met allergieën of ziektes.
- Noteer de allergie/aandoening op de **voedingslijst**. Zet erbij waar het handelingsplan ligt/hangt.
- Plak een rode **allergiesticker** op het kindbakje.
- Noteer in **Kindplanner** bij de medische gegevens de allergieën of aandoeningen.
- Houd **extra toezicht** op het kind om ervoor te zorgen dat het niet per ongeluk in contact komt met allergenen. Dit geldt vooral bij maaltijden, traktaties en buitenactiviteiten.
- **Instrueer je collega's** over de kinderen met handelingsplannen. In het bijzonder de collega's die niet vast op jouw groep staan, bij het begin van hun werkdag.

Het is belangrijk dat de informatie steeds up-to-date blijft.

- **Check** tenminste twee keer per jaar bij ouders of alle informatie uit het handelingsplan nog up-to-date is.
- Voer **wijzigingen** direct op alle plekken door.
- **Stel je collega's op de hoogte** van de wijzigingen.

¹ Denk aan: medicijnen toedienen, ambulance bellen, ouders bellen, epi-pen, laten braken, etc.
Nannies Kinderdagverblijven, Beleidsplan Veiligheid en Gezondheid bijlage 1
Protocolen, versie 25.12

Eten en drinken bij Nannies

Samen eten en drinken is leuk! De maaltijden vormen rustmomenten op een dag, waarbij alle kinderen elkaar aan tafel ontmoeten. Ook de baby's worden bij deze momenten betrokken. Wij vinden het belangrijk dat het samen eten voor de kinderen gezellig is. We zingen een "smakelijk-eten"-liedje vooraf om aan te geven wanneer iedereen mag gaan eten. Tijdens het eten worden er gesprekjes gevoerd of wordt er een verhaal voorgelezen. Tegen het einde van de maaltijd worden er weer liedjes gezongen of spelletjes gedaan. Er gelden bij de maaltijden een paar eenvoudige regels: De maaltijd wordt gezamenlijk gestart en ook weer afgesloten. Je kan alleen praten als je niet eet. Je mag niet flauwekullen met je eten. Kinderen leren tijdens het eten op een vanzelfsprekende manier allerlei sociale vaardigheden als elkaar helpen, op elkaar wachten en samen delen.

Flesvoeding

Onze baby's krijgen de fles (met borstvoeding of poedermelk) op schoot bij een medewerker. We nemen de tijd die een kindje nodig heeft voor de fles (dat betekent dat we geen maximale flestijd hanteren zoals sommige kinderdagverblijven dat gewend zijn). We nemen ruim de tijd om een kindje tussendoor en na de fles rechtop te houden en te laten boeren. We passen ons qua flestijden aan aan het ritme dat een kind thuis gewend is.

Fruit-tussendoortje (rond 9.30 uur)

Het fruittussendoortje wordt voorafgaand aan het aan tafel gaan klaargemaakt. De grote stukken fruit kunnen ook nog aan tafel klaargemaakt worden. Standaard hebben we bananen, appels en peren. We variëren met bijvoorbeeld kiwi, meloen, mandarijnen, druiven en mango.

Voor de kleinste kinderen wordt vers fruit gepureerd. We geven hapjes met een plastic baby-lepeltje. We proberen de kinderen, in overleg met de ouders, aan verschillende smaken te laten wennen. Dat bouwen we langzaam op. Wanneer een kind aangeeft niet meer te willen eten (bijvoorbeeld door het hoofd weg te draaien of de mond dicht te houden), dan stoppen we met hapjes geven.

De iets grotere kinderen krijgen kleine stukjes zacht fruit, die ze zelf met hun handen uit een bakje eten. Uit onderzoek is gebleken dat kinderen die zelf mogen eten later meer lusten, gezonder eten en minder zwaar zijn.

De grootste kinderen krijgen grote stukken fruit aangeboden van een dienblad. Ze mogen zelf kiezen welk fruit ze willen eten. Natuurlijk stimuleren de medewerkers de kinderen om verschillende soorten fruit te kiezen. Elk kind krijgt een bordje om het fruit op te leggen.

Broodmaaltijd (rond 11.30 uur)

Het brood voor de broodmaaltijd wordt aan tafel gesmeerd, tijdens de broodmaaltijd. De kinderen eten tarwe- of volkorenbrood. Op elke boterham smeren we halvarine. Voor de kleintjes kiezen wij broodbeleg, zoals we dat met ouders hebben overlegd. De kinderen die groter zijn, mogen zelf kiezen wat ze op hun brood willen. Ook daarbij kunnen natuurlijk restricties gelden afhankelijk van afspraken met ouders. We stimuleren variatie in belegkeuze. Ons aanbod in broodbeleg is gevarieerd en bestaat uit: (halal) kipfilet, 20+ kaasplakjes, smeerkaas 20+, zuivelspread, halva-jam, appelstroop, humus en pindakaas (een variant met minder suiker en minder zout).

Elk kind eet vanaf een eigen bordje. Voor de kleintjes snijden we de boterham in kleine blokjes/stukjes, die ze veilig in één keer in hun mond kunnen stoppen. Als ze zelf de stukjes kunnen pakken, leggen we ze 1 voor 1 voor ze neer op een bordje. Als ze dat nog niet kunnen, stoppen we de stukjes in hun mondje. We respecteren het als het kind aangeeft niet meer te willen eten. De boterham hoeft niet per se op. De iets grotere kinderen krijgen een bordje met meer stukjes, die ze in hun eigen tempo kunnen opeten. De kinderen die goed kunnen afbijten, krijgen dubbele boterhammen die in vier stukken worden gesneden. Ze eten deze stukken met hun handen.

Kinderen mogen zelf aangeven hoeveel ze willen eten, tenzij we met ouders een andere afspraak maken.

De boterhammen worden aan tafel gesmeerd voor de kinderen. De peuters mogen oefenen met zelf smeren. Daarvoor hebben we plastic messen, die niet scherp zijn.

Bij de broodmaaltijd bieden we melk aan. Afhankelijk van de leeftijd en de motorische vaardigheden krijgt een kind melk in de fles, in een tuitbeker of in een gewone beker aangeboden. De melk wordt tegelijkertijd aangeboden met het brood. Kinderen hoeven niet eerst hun brood op te eten voor ze melk krijgen of andersom.

Bij Nannies is het normaal dat kinderen ook korstjes eten. Doet een kind dit niet, dan proberen we het spelenderwijs te stimuleren. Lukt dit ook niet, dan dwingen we een kind niet.

Dit is overigens een algemene regel: een kind wordt nooit gedwongen om te eten of te drinken.

Middag-tussendoortje (rond 14.45 uur)

's Middags bieden we de kinderen die stukjes kunnen eten rauwe groenten aan. We variëren met komkommer, wortels, tomaatjes (in de lengte doorgesneden) en paprika. De groente wordt aan tafel klaargemaakt, zodat er niet teveel wordt klaargemaakt.

De kinderen krijgen yoghurt aangeboden. De yoghurt wordt gegeven of zelf gegeten uit een bakje met een plastic lepeltje of uit een tuit- of drinkbeker (drinken wordt in een aparte beker aangeboden!). De yoghurt wordt alleen op uitdrukkelijk verzoek van ouders gemengd met bijvoorbeeld diksap.

Tenslotte krijgen de kinderen een koekje. We bieden rijstwafels, soepstengels, naturel-crackertjes, maisfingers en Maria-biscuitjes aan.

Drinken

Kinderen drinken bij Nannies melk en water. Tijdens de broodmaaltijd bieden we melk aan.

Tijdens de tussendoortjes staat er standaard een kan water op tafel. Alleen op uitdrukkelijk verzoek van de ouders kunnen we een kind diksap aanbieden.

Samenwerking en zelfredzaamheid

We betrekken de kinderen zoveel mogelijk bij de voorbereiding van de maaltijd, de maaltijd zelf en de afsluiting ervan. Passend bij de leeftijd kunnen de kinderen bijvoorbeeld mee de tafel dekken, helpen afruimen, zelf hun brood smeren, de tafel schoonmaken of koekjes uitdelen.

Verjaardagen en traktaties

We vieren de verjaardagen van de kinderen op de groep. Een kind mag dan trakteren. We hebben een voorkeur voor gezonde traktaties, zoals fruit of een doosje krentjes. Ook een (klein!) cadeautje mag, bijvoorbeeld een flesje bellenblaas. Leuke ideeën voor gezonde traktaties kun je vinden op [pinterest.nl](https://www.pinterest.nl).

Ouders geven via de persoonsgegevens aan of hun kind een traktatie mag krijgen. Wanneer de traktatie groot/veel/niet gezond is of wanneer de medewerkers twijfelen of de kinderen het mogen hebben, wordt de traktatie mee naar huis gegeven om de beslissing over wat hun kind mag aan de ouders over te laten.

Feestdagen

Tijdens feestelijke dagen hebben we soms iets extra lekkers, zoals bij de lunch krentenbollen, pannenkoekjes of knakworstjes. Of in de zomer een waterijsje. Ouders geven via de persoonsgegevens aan of hun kind dat mag.

Diëten en allergieën

Vanzelfsprekend houden we rekening met afwijkende wensen van ouders met betrekking tot de voeding van hun kind. Andere voedingswaren dan er standaard bij de groepen aanwezig zijn, nemen ouders van thuis mee. Zie ook protocol 'Allergieën en aandoeningen'.

Besmettelijke huidaandoeningen

Onder besmettelijke huidaandoeningen verstaan we o.a. krentenbaard, hoofdschimmel, voetschimmel, waterwratjes, koortslip, ringworm, schurft.

Besmettelijke huidaandoeningen vragen om grote zorgvuldigheid. Wij nemen de volgende maatregelen om op elke mogelijke manier het besmettingsgevaar voor andere kinderen te minimaliseren:

- Medewerkers dragen handschoenen bij verzorgingsmomenten.
- Bij kinderen die aan wondjes/blaasjes krabben, wordt extra aandacht aan handhygiëne besteed.
- Textiel wordt direct gewassen na gebruik voor of door het kind. (Extra aandacht voor beddengoed).
- Knuffels voor algemeen gebruik, worden direct extra gewassen.
- Materialen en oppervlakken die verontreinigd zijn met pus of wondvocht worden direct met een reinigingsmiddel schoongemaakt.
- Verkleedkleden worden niet gebruikt, of als ze gebruikt zijn worden ze extra gewassen.
- Indien mogelijk worden de besmette gedeelten van de huid afgedekt.
- In het geval van schurft en krentenbaard worden kinderen geweerd van het kinderdagverblijf totdat behandeling van de aandoening is gestart en er geen besmettingsgevaar meer bestaat.
- Er wordt zoveel mogelijk geprobeerd te voorkomen dat een kind met een koortslip een ander een kus geeft.
- Nannies Kinderdagverblijven gaat ervan uit en dringt er bij ouders op aan dat (medische) behandeling gestart wordt wanneer mogelijk, om de genezing snel en voorspoedig te laten verlopen.
- Indien het medewerkers betreft, dienen zij eerst contact op te nemen met de leidinggevende alvorens de werkzaamheden te hervatten.

Ziekte en ongevallen

Ziekte

Bij ziekte wordt er altijd telefonisch overlegd met de ouders, zodat zij op de hoogte zijn van de situatie van hun kind. In het telefoongesprek worden afspraken gemaakt over al dan niet ophalen, toedienen van medicijnen of anderszins.

Heersende infectieziekten worden aangekondigd middels een informatiebrief bij de ingang van de groep. Deze brief is op te vragen bij de leidinggevende.

Let op: Indien er sprake is van rode hond, vijfde ziekte of waterpokken, dan dienen de leidsters dit specifiek aan te kondigen aan zwangere medewerkers en moeders, in verband met gevaren voor het ongeboren kind.

Medewerkers mogen beperkt medicatie toedienen. Dit mag uitsluitend nadat door ouders een medicijnverklaringsformulier is ingevuld en ondertekend.

Er wordt een afvinklijst gehanteerd zodat wordt voorkomen dat een medicijn twee keer wordt toegediend. Een uitzondering hierop is het toedienen van paracetamol. Dit mag ook na telefonische toestemming van de ouders. Medicijnen worden alleen vanuit de originele verpakking verstrekt, die op naam van het kind uitgeschreven staat. Er worden alleen medicamenten verstrekt die al eerder thuis verstrekt zijn. Houdbaarheidsdatum van het medicijn wordt voor het toedienen gecontroleerd. Medicijnen worden volgens voorschrift bewaard. Gezondheidskenmerken en bijzonderheden op dit vlak worden in het dossier van het kind vastgelegd, deze wordt actueel gehouden.

Bij onvoldoende bevoegd en bekwaam personeel, kan medisch handelen worden uitbesteed aan bijvoorbeeld de thuiszorg.

Zieke kinderen krijgen een eigen beker en bestek, medewerkers zien erop toe dat andere kinderen dit niet gebruiken.

Ook speelgoed waarmee een ziek kind heeft gespeeld, wordt gereinigd voordat andere kinderen het gebruiken.

Zieke pedagogisch medewerkers besteden extra aandacht aan goede handhygiëne.

Teken worden zo spoedig mogelijk verwijderd met behulp van een tekenpincet of lepel. Het wondje wordt direct daarna ontsmet. Noteer de datum, de plaats waar de teek is opgelopen en de plaats op het lichaam waar de teek is verwijderd. Adviseer ouders om na twee weken naar de huisarts te gaan voor een controle.

Ongeval

Laat een kind na een val zelf opstaan. Hierdoor kan je zien hoe het kind eraan toe is en maak je een mogelijke breuk niet erger. Als je zeker weet dat het kind in elk geval zijn hoofd zelf kan optillen, mag je het voorzichtig oppakken. Raadpleeg een EHBO-gediplomeerde collega.

Wanneer er sprake is van een ongeval waarbij er eerste hulp geboden dient te worden, ga dan als volgt te werk:

1. Blijf bij het kind en probeer contact te krijgen en te houden.
2. Waarschuw een collega 112 te bellen of de betreffende huisarts. (Bel bij vergiftiging direct 112)

Indien je zelf niet EHBO gekwalificeerd bent, laat dan een EHBO-gekwalificeerde collega halen. Raak niet in paniek en handel verstandig!

Nannies® Kinderdagverblijven

Als je met een kind naar de EHBO-post of de huisarts toegaat, neem dan de persoonsgegevens mee. Bel de focuskracht om mee te gaan of naar je toe te komen. Laat een collega contact opnemen met de ouders.

Vervoer een kind altijd in een autostoel. Met uitzondering van noodsituaties waarbij vervoer noodzakelijk is en er geen autostoel voor handen is.

Als een kind van grote hoogte (> 50 cm) valt, dan moet uit voorzorg altijd contact worden opgenomen met de huisarts of de EHBO-post om het kind te laten controleren.

Bloed

Via bloed-bloedcontact kunnen ernstige ziektes (zoals HIV en Hepatitis B) worden overgedragen. Het is daarom van belang om de volgende punten in acht te nemen:

- Houd de algemene hygiëne maatregelen aan, ongeacht of er een bekende hepatitis B-drager aanwezig is of niet.
- Vermijd contact met bloed.
- Dek wondjes aan de handen af met een waterafstotende pleister.
- Pleisters of verband worden regelmatig (of wanneer ze doordrenkt zijn) verwisseld.
- Pus/wondvocht wordt voordat het gaat lekken met bijvoorbeeld een wattenstaafje gedept.
- Gebruik bij het verzorgen van bloedende wondjes wegwerphandschoenen.
- Ruim gemorst bloed direct op, met handschoenen aan. Desinfecteer de plek met alcohol (70 procent).
- Speelgoed wordt na vervuiling door bloed, (bloederige) diarree of braaksel gedesinfecteerd.
- Met bloed bevulde kleding en linnengoed wordt op 60 graden gewassen.
- Voorkom gezamenlijk gebruik van voorwerpen waarop bloedresten aanwezig kunnen zijn (bijvoorbeeld nagelschaartjes of tandenborstels).
- Waarschuw bij bloed-bloedcontact de focuskracht. In overleg met GGD worden dan maatregelen (zoals vaccinatie tegen hepatitis B) genomen.
- Bij bijtincidenten waarbij bloed vrijkomt binnen 24 uur contact opgenomen met de bedrijfsarts, huisarts of GGD

De organisatie is wettelijk verplicht om elk geval van geelzucht (hepatitis) bij kinderen of medewerkers te melden bij de GGD. Medewerkers zijn verplicht het bij de focuskracht te melden als zij aan deze ziekte lijden.

Trappen en balustrades

Hieronder volgen richtlijnen voor onze vestigingen met trappen en balustrades. Ouders, stagiaires en andere gebruikers van de trap en de binnen- of buitenruimtes met balustrades, dienen door de medewerkers op de hoogte gesteld te worden van de regels rondom de trap.

Trappen

- Traphekjes worden altijd na passeren gesloten.
- Medewerkers gaan voor de kinderen uit naar het traphek (voor het geval het traphek niet gesloten blijkt).
- Medewerkers begeleiden maximaal twee kinderen tegelijk op de trap.
- Naar boven lopen medewerkers achter de kinderen. Naar beneden lopen medewerkers voor de kinderen uit.
- Medewerkers benoemen tijdens het traplopen hardop dat de kinderen de leuning vasthouden, voor zich uit kijken en goed opletten waar ze lopen.
- Er mag niet van de leuning af worden gegleden.
- Indien zich een situatie voordoet, waarbij een medewerker de handen vrij moet hebben, dan laat ze de kinderen op de trap gaan zitten.
- Kinderen zijn nooit alleen op of in de buurt van de trap. Medewerkers spreken af wie bij de wachtende kinderen blijft en wie de trap op en/of afloopt.
- Haast je niet op de trap!
- Vraag hulp van je collega's!
- Kinderen mogen niet spelen op en rond de trap.
- Controleer regelmatig de traptreden, bekleding en leuningsteunen.

Balustrades

- Kinderen zijn nooit zonder toezicht in ruimtes met balustrades (binnen- of buiten).
- In ruimtes met balustrades is geen eenvoudig door kinderen verplaatsbaar meubilair aanwezig wat de kinderen zouden kunnen gebruiken als opstapje naar de balustrade toe.

Buiten spelen, uitstapjes, zwembad

Bij uitstapjes, buitenspelen of het gebruik van een zwembad gelden een aantal veiligheidsregels. Iedere leidster, werkzaam bij Nannies Kinderdagverblijven, wordt geacht dit protocol te kennen, toe te passen en deze toepassing te controleren.

- Zoals in het pedagogisch beleid omschreven staat, streven we ernaar dat elk kind minimaal 1 keer per dag naar buiten gaat om te spelen en een frisse neus te halen. Wanneer het niet mogelijk is om met 2 medewerkers naar buiten te gaan, blijf je op het eigen Nannies buitenterrein, of je zorgt ervoor dat alle kinderen in een wagen of bolderkar zitten (dus niet ernaast lopen).
- De medewerker houdt buiten de kinderen aan de hand, of de kinderen houden de wagen of bolderkar vast. Wanneer je de inschatting maakt dat een grote peuter hand in hand met een ander kind "los" kan lopen, laat hen dan tussen de twee medewerkers dichtbij elkaar lopen. Daar waar het helemaal verkeersvrij is, mogen de kinderen de wagen dan wel medewerker loslaten en vrij spelen, mits de medewerkers verdeeld over het terrein staan om zodoende goed overzicht te hebben over alle kinderen en hun veiligheid. Geef als medewerker het goede voorbeeld m.b.t. de verkeersregels.
- Wanneer er veel kinderen zijn, ga dan spelen op het eigen afgesloten speelterrein. Vermijd onoverzichtelijke en gevaarlijke situaties in het verkeer!
- Tel het aantal kinderen dat mee naar buiten gaat en check regelmatig tijdens het buitenspelen en bij het naar binnen gaan of alle kinderen nog aanwezig zijn.
- Op de eigen terreinen moeten de hekken afgesloten zijn (sleutels bij het slot laten, zodat je snel weg kunt, maar waar kinderen er niet bij kunnen).
- Er staat altijd een medewerker bij de hoge speeltoestellen om de kinderen te begeleiden (trapje op van glijbaan, etc.). Kinderen mogen niet zonder begeleiding op de hoge speeltoestellen! Ruim los speelmateriaal in de buurt van speeltoestellen direct op.
- Oudere kinderen spelen niet op het speelgedeelte voor jonge kinderen en visa versa.
- Medewerkers letten op dat er niet met speelmateriaal, zoals fietsjes/stepjes, gespeeld wordt in de buurt van speeltoestellen. Gebruik niet te veel fietsen op het speelplein en haal druk en rustig spel uit elkaar. Gebruik een apart speelgedeelte voor druk spel (balspelen/ fietsen)
- Medewerkers nemen een mobiele telefoon mee naar buiten om hulp te kunnen vragen indien nodig. (Privé telefoneren is niet toegestaan!)
- De buitenterreinen worden gecontroleerd op gevaarlijke voorwerpen, kleine voorwerpen, gevaarlijke planten, gladde plekken, kapotte speeltoestellen en gladde treden/handvatten van de speeltoestellen. Gevaarlijke voorwerpen, kleine voorwerpen en gevaarlijke planten worden verwijderd. Op de gifwijzer staat beschreven welke planten giftig zijn. Gevaarlijke speeltoestellen worden onbruikbaar gemaakt. Veeg of strooi pekelsneeuw/ijs.
- Driewielers mogen geen spaken hebben.
- Voordat er buiten gespeeld gaat worden controleren de medewerkers of de hekken van het speelterrein dicht zijn. De hekken moeten dicht zijn voordat de kinderen naar buiten gaan.
- Wanneer er gespeeld wordt op een buitenterrein verspreiden de medewerkers zich over het hele terrein zodat het overzicht optimaal is en medewerkers snel in kunnen grijpen indien nodig.
- Er mag niet over het hek geklommen worden. Maak hierover afspraken met de kinderen.
- Laat kinderen niet toe in de buitenbergruimte
- Sluit de deur van de buitenbergruimte altijd af met een sleutel.
- Wanneer men buiten gaat wandelen met stagiaires of nieuwe medewerkers, dan lopen laatstgenoemden voorop en reeds ervaren medewerkers achteraan de groep. Zo houdt altijd een ervaren medewerker overzicht over de groep.
- Wanneer men van het Nannies-terrein afgaat, neemt men het rugzakje met hulpmiddelen voor buiten mee.

- Als er in een boomrijke omgeving gespeeld is, dan kinderen bij terugkomst altijd controleren op teken. Teken worden zo snel mogelijk verwijderd met behulp van een tekenpincet of tekenlepel. Zie protocol ziekte en ongeval.
- Medewerkers zien erop toe dat kinderen beschermende kleding dragen bij een wandeling in bossen.
- Kinderen mogen alleen mee voor een wandeling buiten het Nannies-speelterrein als ouders hiervoor toestemming hebben gegeven middels het persoonsgegevens formulier.
- Voor uitstapjes die ruim buiten de wijk plaatsvinden en die niet vaak plaatsvinden (zoals wandeling naar winkelcentrum, verder gelegen park, e.d.) moet apart toestemming worden gevraagd aan de ouders en leidinggevende.
- Bij een bezoek aan dieren is er steeds voldoende begeleiding aanwezig, en houden de medewerkers toezicht op de kinderen. Als dieren gevoerd worden, let de medewerker op dat dit voorzichtig gebeurt.
- Het is niet toegestaan kinderen zonder toestemming in de auto te vervoeren. Dit mag alleen als er sprake is van een noodsituatie (bijvoorbeeld voor een bezoek aan een arts). Maak dan gebruik van een autostoeltje.
- In de zomerperiode geldt het UV-beleid (zie UV-beleid in deze map). Zorg ervoor dat je dit kent, toepast en controleert.
- Bij extreme hitte gaat het hitteprotocol inwerking.
- Bij gebruik van een zwembadje wordt er goed en duidelijk afgesproken welke medewerker er op de kinderen in het badje let. Houd permanent toezicht.
- Plakkerige handen en monden worden bij buiten spelende kinderen direct schoongemaakt.
- Bij buiten drinken worden rietjes gebruikt om te voorkomen dat een bij of wesp in de mond of keel terecht komt.
- Medewerkers zien erop toe dat kinderen niet eten of drinken in het zwembadje.
- Medewerker haalt na gebruik van het zwembadje het water uit het badje en zorgt ervoor dat er geen regenwater in het zwembadje kan blijven staan.
- Het water in kleine badjes wordt dagelijks en bij zichtbare verontreiniging verschoond. De badjes worden voor het vullen gereinigd en na gebruik gereinigd en droog opgeborgen.
- Voor gebruik in het badje wordt geschikt speelgoed gekozen.
- Voor kinderen die niet zindelijk zijn, worden zwemluiers gebruikt.
- Controleer speelgoed regelmatig. Haal kapot speelgoed en meubilair weg, repareer het, laat het repareren of gooi het weg.
- Op de buitenspeelplaats worden geen voor kinderen schadelijke bestrijdingsmiddelen gebruikt.
- Als er bestrijdingsmiddelen gebruikt moeten worden, dan wordt het stuk op de buitenspeelplaats afgezet.
- Speelgoed voor binnen en buiten wordt gescheiden gehouden.
- Geen koorden aan kleding toegestaan.
- De zandbak wordt altijd afgesloten zodat honden en katten geen toegang hebben.
- Er wordt voorkomen dat kinderen eten of drinken in de zandbak. Zoet eten wordt buiten beperkt.
- Uitwerpselen van honden, katten en ongedierte worden direct opgeruimd met ruim zand.
- Het zand wordt verschoond als uitwerpselen van honden of katten in het zand worden aangetroffen, die er langer dan 3 weken in hebben gelegen.
- Planten met harige bladeren worden verwijderd.
- Potgrond wordt jaarlijks verschoond. En de potten en/of schotels jaarlijks gereinigd en bij schimmelvorming direct vervangen.
- Ruim los (speel) materiaal in de buurt van speeltoestellen direct op.

UV-beleid

Het is belangrijk met zorg om te gaan met kinderen in de zon. Te veel blootstelling aan zonlicht kan naast directe zonverbranding ook ernstige consequenties hebben op latere leeftijd, zoals huidkanker, oogbeschadigingen, etc. Daarom moeten de volgende richtlijnen gevolgd worden:

- Houd de kinderen tussen 12.00 uur en 15.00 uur zoveel mogelijk uit de zon.
- Kinderen jonger dan 6 maanden compleet uit de zon houden.
- Laat de kinderen op zonnige dagen zoveel mogelijk in de schaduw spelen. Indien er geen schaduw is, creëer deze dan door het opzetten van parasol of zonneschermen. Schaduw beperkt de blootstelling aan UV-straling, maar neemt deze niet helemaal weg. Er blijft bescherming nodig in de schaduw of op een bewolkte zomerse dag aangezien de UV-straling niet helemaal tegengehouden wordt.
- Kleding biedt de beste bescherming, maar let erop dat de kinderen niet te warm gekleed zijn.
- Doe een petje/zonnehoedje of zonnebril op (ouders leveren dit aan). Let er bij een zonnebril op of deze een CE- markering heeft die de UV-straling tegenhoudt. Kinderen hoeven in principe geen zonnebrillen te dragen. Speelgoedbrillen zijn gevaarlijk omdat de donkere glazen ervoor zorgen dat de pupillen verwijden, waardoor de UV-straling makkelijker in de ogen doordringt en schade aanricht.
- Kinderen worden van begin mei tot eind september op alle dagen dat het zonnig of half bewolkt is ingesmeerd; ook als ze in de schaduw spelen.
- Anti-zonnebrandmiddelen houden een gedeelte van de UV-straling tegen en vertragen daarmee het ontstaan van zonverbranding. Smeer de kinderen een half uur vóór het naar buiten gaan in met een anti-zonnebrandmiddel factor 20 of hoger. Smeer gevoelige zones (o.a. neus, oren, nek) extra in. Regelmatig insmeren en niet langer dan 20 minuten achter elkaar in de zon laten spelen of zitten.
- Zorg voor extra drinken op de warme dagen, bied de kinderen dit regelmatig aan.
- Wat betreft het spelen in een zwembadje: een jonge baby mag nooit langer dan 20 minuten in het water blijven in verband met het risico op te veel afkoelen. Onderkoeling is te herkennen aan bleek zien, sufheid, een verlaagd bewustzijn en blauwe lippen. Belangrijk om te weten is dat baby's niet rillen bij onderkoeling. Het is beter om kinderen meerdere keren korte tijd (bijvoorbeeld twee keer tien minuutjes) in het badje te laten zitten.
- Medewerkers moeten zich bewust zijn van de voorbeeldfunctie die zij hebben ten opzichte van de kinderen. Geef dus het goede voorbeeld wat betreft zonnen en de bescherming tegen verbranding.

Bron: Ezeltje Prik krant, nr. 4 – 2005, De Brandwondenwijzer en de KWF "Te veel zon is niet gezond".

Hitteprotocol

Het hitteprotocol treedt in werking wanneer het nationaal hitteplan landelijk in werking gaat.

In Nederland zijn temperaturen boven de 27°C nog steeds een uitzondering. Echter, wanneer deze temperaturen zich toch voordoen lopen vooral kinderen (en ouderen) een risico op het krijgen van hittegerelateerde aandoeningen.

Eén daarvan is warmte-uitputting, dat kan ontstaan door vochtverlies, zoutverlies of beide tegelijk.

Gevolgen van hitte

De klachten die hoofdzakelijk optreden bij hitte zijn vermoeidheid, concentratieproblemen, benauwdheid en hoofdpijn. In ernstige situaties kan het lichaam uitdrogen en oververhit raken door verlies van vocht en een stijgende lichaamstemperatuur. Symptomen hiervan zijn:

- Minder naar de wc gaan of minder of minder plasluiers, met donkergekleurde urine
- Verminderde lichamelijke activiteiten, lusteloos of slaperig
- Snelle pols
- Droge mond
- Huilt, maar zonder tranen
- Duizelig, misselijk of spierkrampen
- Overvloedig zweten
- Bewusteloosheid

Wat als een kind het toch te heet heeft gehad?

Vertoont een kind de eerdergenoemde verschijnselen? Dan is meer vocht nodig. Het kind moet zo snel mogelijk drinken en verblijven op een koele plek. Maar bel wel een arts, om deze te raadplegen.

Afspraken

- We gaan niet buiten spelen met de kinderen. Uitsluitend wanneer er volledige schaduw is op de speelplaats (vanwege de ligging van het gebouw) kan er voor 12 en na 16 uur, kort, buiten worden gespeeld. De beslissing of dit verantwoord is, wordt genomen door de leidsters van de groep in overleg met een leidinggevende.
- We bieden vaak extra drinken aan.
- Maak gebruik van evt. zonwering en houd ramen en deuren zoveel mogelijk gesloten. (alleen 's morgens heel vroeg even alles open zetten)
- Laat kinderen dunne kleding dragen.
- Vermijd intensieve activiteiten met de kinderen.

Toegang tot de vestiging/bezoekers

Het is belangrijk voor de veiligheid van de kinderen en voor de rust in het gebouw, dat er niet de hele dag verschillende mensen binnenkomen. We hebben daarom de volgende afspraken gemaakt:

Toegang tot het pand hebben medewerkers van Nannies, (geplaatste) kinderen en hun ouders (en eventueel mensen die met hun meekomen, zoals opa en oma of de buurvrouw). Alle andere mensen kunnen alleen binnenkomen met een afspraak. Wanneer iemand beweert een afspraak te hebben dan verifieer je dat voordat je diegene binnenlaat. Met wie is de afspraak? Check dat VOOR iemand de deur binnenkomt. Als er een afspraak door kantoor gemaakt is, dan wordt de vestiging daar normaal vooraf van op de hoogte gesteld.

Voorbeelden van mensen die langs kunnen komen die je **niet** binnen laat:

Verkopers, controleurs van verschillende instanties (zoals Buma of keuringsdienst van waren), mensen die de weg kwijt zijn of die even van het toilet gebruik willen maken, bezorgers, etc.

Ook de brandweer moet een afspraak maken om te komen controleren! Het is belangrijk dat Rutger zelf bij een dergelijke controle aanwezig kan zijn. Daarnaast kunnen kinderen schrikken van een brandweerman in vol ornaat als we daar niet op zijn voorbereid.

Je kunt onverwachte bezoekers heel vriendelijk verzoeken om een afspraak te maken. En je kunt zeggen dat je niet bevoegd bent om hen binnen te laten. Iedereen kan snappen dat we goed moeten zorgen voor de veiligheid van de kinderen!

Uitzondering: de GGD komt onaangekondigd controleren en die moeten we binnenlaten. Laat de inspecteur/inspectrice zich legitimeren, zodat je zeker weet dat hij/zij van de GGD is. Vervolgens bel je kantoor, zodat iemand van daar naar de vestiging kan komen om haar te begeleiden. Zo kun je zelf je aandacht bij de kinderen houden!

Met betrekking tot bezorgingen:

- Teken nergens voor als je niet zeker weet dat de bestelling goed bezorgd is!
- Neem nooit een aangetekend schrijven aan! Je moet daarvoor tekenen, maar je bent daartoe niet bevoegd. Je kunt aangeven dat de post gewoon naar het postadres gestuurd kan worden.

Overig:

- Als de vestiging geen elektronisch belsysteem heeft, dan is de deur buiten de haal- en brengtijden op slot.
- Bezoekers moeten aanbellen.
- Ouders dienen door te geven aan de kernkrachten wanneer hun kind die dag door een ander wordt opgehaald en door wie. Wanneer er toch onaangekondigd een ander dan de ouder een kind komt ophalen, dient dit eerst gecontroleerd te worden bij ouders. Zij geven toestemming om het kind mee te geven.
- Ouders mogen direct door lopen naar de groep. Onbekende mensen wordt gevraagd of we ze van dienst kunnen zijn. Zij mogen de groep niet op! (zie hierboven met betrekking tot toegang tot de vestiging)
- Wanneer we twijfelen aan de oprechtheid van onbekende mensen, of wanneer zij vreemd gedrag vertonen wordt de focuskracht gewaarschuwd.
- Ongewenste bezoekers (binnendringers) wordt gevraagd het pand te verlaten. De focuskracht (of een kernkracht) blijft in gesprek met de ongewenste bezoeker en een (andere) collega belt de politie. Probeer de situatie onder controle te houden.

Vermissing

Wanneer je ontdekt dat een kind uit de groep ontbreekt, kun je een aantal dingen ondernemen die helpen het vermiste kind op te sporen. Dit betreft niet alleen het zelf zoeken, maar ook het verzamelen van informatie over het kind en over de omstandigheden van de vermissing.

- Meld bij je naaste collega van de groep dat je een kind mist. Controleer of je collega informatie heeft over de afwezigheid van het kind. Draag de zorg van de andere kinderen over aan je collega, zodat je je kunt richten op het vermiste kind.
- Breng de focuskracht op de hoogte. Controleer of kantoor informatie heeft over de afwezigheid van het kind.
- Blijf kalm en denk helder na. Wanneer heb je het kind voor het laatst gezien? Wat was het kind aan het doen? Waar zou het mis kunnen zijn gegaan?
- Bekijk eerst goed alle lokalen, gangen, trappenhuizen en toiletten. Roep ondertussen het kind. Kijk op plaatsen waar kinderen zich kunnen verbergen. Het kan voorkomen dat een kind zich verstopt en dan in slaap valt. Als er tijdens de vermissing buiten werd gespeeld, kijk je goed waar het kind heen kan zijn gegaan. Bedenk wat interessant kan zijn voor een kind.
- Schakel meerdere collega's in om te helpen zoeken. Zorg dat er minimaal een persoon binnen blijft zoeken en dat er minimaal een persoon buiten gaat zoeken.
- Als het kind niet in het gebouw te vinden is, neemt de focuskracht contact op met de ouders en de directie.
- Ga buiten zoeken. Neem als het kan een foto van het kind mee en een telefoon, zodat je bereikbaar bent.
- Zoek buiten eerst op de plekken waar het kind gevaar zou kunnen lopen zoals bij water en verkeerswegen.
- Vraag aan voorbijgangers of zij een kind hebben gezien, dat aan jouw beschrijving voldoet.
- Na 10 minuten zoeken bel je de focuskracht om de stand van zaken door te geven.
- Na 10 minuten zoeken belt de focuskracht de politie. Zorg voor een goed signalement.
- Noteer de naam van de politiefunctionaris die je aan de telefoon hebt gehad en de naam van de politiefunctionaris die als je contactpersoon is aangewezen.

Als het vermiste kind terecht is:

- Informeer de politie als deze ingeschakeld is.
- Informeer alle betrokkenen die weten dat het kind vermist is.
- Ga na wat de reden van de vermissing was, zodat een herhaling voorkomen kan worden.

Calamiteitenplan

Iedere kernkracht dient te weten waar het ontruimingsplan van een vestiging ligt. Invalskrachten worden hiervan op de hoogte gesteld door vaste medewerkers van de groep.

Brandveiligheid

- Brandslang en blusapparatuur worden jaarlijks gecontroleerd.
- Alle medewerkers weten hoe de brandslang en brandblusser werken en waar deze zijn.
- Alle medewerkers weten waar de nooduitgang is en welke vluchtwegen er zijn.
- Nooduitgangen worden altijd vrijgehouden, obstakels worden verwijderd.

Ontruiming als gevolg van brand- en bommelding

- De ontruiming moet zo snel mogelijk gebeuren. Vluchtroutes zijn of raken misschien geblokkeerd.
- Eén medewerker waarschuwt alle groepen in het pand dat er ontruimd moet worden.
- Eén medewerker belt 112. Communiceer met elkaar!
- Instructies van brandweer of politie moeten worden opgevolgd.

Groepsontruiming onder leiding van groepsleidsters

- Blijf kalm, raak niet in paniek.
- Verzamel de kinderen en ga zo snel mogelijk naar buiten.
- Belangrijke adressen staan in de persoonsgegevensmap. De eindverantwoordelijke medewerker van een groep neemt deze mee wanneer het gebouw verlaten wordt.
- De voedingslijst dient als presentielijst, dus ook deze lijst wordt meegenomen.
- Indien er tijd genoeg is, kan een medewerker flessen en schriften van de kinderen meenemen.
- Als iedereen een ruimte heeft verlaten, worden deuren gesloten.
- In eerste instantie wordt zorg gedragen voor ontruiming van de eigen groep. Zodra je de mogelijkheid hebt, kijk je of je andere groepen kan assisteren.

Taken van de kernkrachten bij ontruiming

- Brengt de kinderen in veiligheid,
- Blijft continu bij de groep,
- Houdt zo goed mogelijk overzicht,
- Blijft vooral kalm!

Taken van de BHV-er

- Waarschuwt de andere groep(en),
- Belt alarmnummer 112,
- Kijkt in alle ruimten of er nog kinderen aanwezig zijn,
- Neemt de nooddoos mee (touw, water, wat te eten, voedingslijst, persoonsgegevens, flessen en schriften (bij genoeg tijd!)),
- Pakt de EHBO-doos,
- Gaat naar de groep op afgesproken adres.

Op een veilige afstand wordt op aanwezigheid van alle kinderen en medewerkers gecontroleerd aan de hand van de voedingslijst.

Als iedereen geëvacueerd is ga je naar een noodadres.

Vanaf het noodadres kan er gestart worden met het bellen van de ouders. Laat ouders duidelijk weten hoe het met hun kind is en vertel hen waar het kind opgehaald kan worden.

Registreer op de voedingslijst welke ouders gebeld zijn en welke kinderen opgehaald zijn.

Probeer ervoor te zorgen dat iemand bij het gebouw staat om brandweer of ouders op te vangen.

Nooit op eigen initiatief het verlaten pand ingaan!

Pauze

Voor alle medewerkers van Nannies Kinderdagverblijven geldt de werktijdenregeling zoals die wettelijk bepaald is. Concreet houdt dit in dat wanneer men 9 uur aanwezig is, er een half uur pauze genomen mag worden, verspreid over de dag. Dit betekent dat er tussen 13.00-14.30 pauze gehouden zal worden. Tijdens de pauzes blijft tenminste de helft van het vereiste aantal beroepskrachten op de groep achter. Dit betekent dat er na elkaar gepauzeerd wordt.

Medewerkers pauzeren op het Nanniesterrein en zijn (telefonisch) bereikbaar in geval van calamiteiten of drukte op de groep. Als een medewerker in zijn of haar pauze het terrein wil verlaten, dient daarvoor toestemming gevraagd te worden aan de planning.

Veiligheid algemeen

Er gelden een aantal algemene veiligheidsregels. Iedere kernkracht werkzaam bij Nannies Kinderdagverblijven wordt geacht deze regels te kennen, toe te passen en deze toepassing te controleren.

- Kijk uit met spelen in de buurt van ramen.
- Controleer regelmatig of de veiligheidstrips van deuren in goede staat zijn en goed vastzitten.
- Controleer regelmatig of stopcontacten nog voorzien zijn van stopcontactbeveiligers.
- Controleer meubilair regelmatig op splinters.
- Controleer regelmatig spenen op scheurtjes. Als de speen vervangen dient te worden geef je dit aan bij ouders.
- Verwijder direct afval op trappen en vloeren.
- Berg het speelgoed met kleine onderdelen op in een afgesloten kast/doos bij gemengde groepen. Als er speelgoed is waar de kleintjes echt niet aan mogen komen, laat de oudere kinderen er dan mee spelen als de kleintjes naar bed zijn.
- Ruim speelgoed direct na gebruik op.
- Er mag binnen niet gegooid worden met voorwerpen.
- Til kinderen niet aan de handen op.
- Laat kinderen niet rennen in de binnenruimtes (aula uitgezonderd)
- Gebruik bij ramen altijd de raambeveiliging of kierstand.
- Bij overlast wordt een hor voor het raam of deur geplaatst om insecten te weren.
- Droog bij nat weer de vloer nadat kinderen binnen zijn gekomen.
- Het is niet toegestaan om in de buurt van kinderen te roken. Sigaretten(peuken) mogen niet rondslingeren.
- Wekelijks wordt stof van stengels en bladeren van kamerplanten gespoeld. Bloemen met een sterke geur worden verwijderd.
- Tassen van leiders moeten opgeborgen worden in een dichte kast.
- Sluit kantoorruimtes af (indien mogelijk).
- Sluit de ruimte waar de afvalbak staat af (behalve bij hoge afvalbakken).
- Berg scherpe kantoorartikelen, toners, plastic zakken, aanstekers/lucifers en batterijen op in afgesloten lade/kast
- Laat kinderen niet toe in bergruimtes.
- Sluit deuren van bergruimtes af.
- Controleer regelmatig of een vloerbedekking nog goed vastzit/ of vloer materiaal nog stroef genoeg is.
- Er worden geen wierookstokjes, kaarsen, waxinelichtjes, olie, gel, enz. gebrand.
- In ruimtes met kinderen wordt geen benzine, terpentine, verf, bijtmiddelen of andere chemicaliën gebruikt.
- Na verwerkzaamheden wordt extra gelucht tot de verflucht verdwenen is.
- Droogbloemen, knutselwerken en dergelijke die niet gereinigd kunnen worden, worden na een maand verwijderd.
- Geisers, kachels en CV-ketels worden jaarlijks gecontroleerd.
- Laat verdacht materiaal dat mogelijk asbest bevat door een gecertificeerd bedrijf onderzoeken.
- Er wordt niet geveegd in het bijzijn van kinderen

Sterfgevallen

Bij Nannies Kinderdagverblijven komen veel mensen samen: kinderen, ouders en medewerkers. Hoewel we er liever niet aan denken, is de kans reëel dat we op enig moment geconfronteerd worden met een sterfgeval van één van deze betrokkenen.

Dit protocol geeft een overzicht van de stappen die genomen moeten worden na een sterfgeval. Het geeft duidelijkheid over wie waarvoor verantwoordelijk is en het biedt houvast op het moment dat het moeilijk is om rustig na te denken. Ook lees je bij wie je terecht kunt voor ondersteuning.

Overlijden op het kindercentrum van een kind van Nannies

Als een kind tijdens het verblijf bij Nannies overlijdt (bijvoorbeeld door een ongeval of wiegendood), dan handel je als volgt:

Wat te doen op het moment zelf?

Begin reanimatie (collega 1)	Als je constateert dat er iets niet in orde is met een kind en je vermoedt overlijden, start dan direct met reanimatie. Stop hiermee niet eerder dan dat de hulpdiensten gearriveerd zijn en de reanimatie van je overnemen, danwel overlijden vaststellen.
Roep om hulp (collega 1)	Waarschuw een collega, bij voorkeur een BHV-gediplomeerde. Zorg dat je met twee, of drie mensen handelt.
Bel 112 (collega 2)	Vertel wie je bent, wat de situatie is en op welke plek je je bevindt. Vraag om ambulance en politie.
Informeert de directie (collega 2 of 3)	Bel naar het algemene nummer van Nannies: 024-3555882 en laat degene die de telefoon beantwoordt ervoor zorgen dat er direct een directielid (Rutger/Anneke, bij afwezigheid Janneke) naar de vestiging komt.
Haal andere kinderen weg uit de ruimte (collega 2 of 3)	Indien mogelijk breng je de andere kinderen onder bij een andere groep of elders in het gebouw.
Informeert collega's van de vestiging (collega 2 of 3)	Zorg dat iedereen op de vestiging op de hoogte is. Maak duidelijk dat zij op hun plek moeten blijven, tenzij je uitdrukkelijk om hun hulp vraagt.

Als er door een arts wordt vastgesteld dat een kindje is overleden, dan moeten de ouders worden ingelicht.

Ouders informeren (door directie danwel hulpdiensten, niet zonder overleg!)	LET OP: ouders worden niet gebeld, maar persoonlijk op de hoogte gesteld. Met de hulpdiensten (ambulance en politie) kan worden overlegd wie dat doet. Het verdient de voorkeur dat beide ouders persoonlijk op de hoogte worden gebracht als zij zich op afzonderlijke plekken bevinden
--	--

	en dat niet de een de ander belt (het blijkt dat dit belangrijk is voor de verwerking en het rouwproces).
--	---

Als de ouders bij het dagverblijf komen, wordt in samenspraak met hen bepaald wat er gebeurt met het kindje. Mogelijk moet er sectie worden verricht. Daarna moet het lichaam worden vervoerd.

Wat te doen op de dag van overlijden?

Als de directe handelingen met betrekking tot het overleden kindje zijn gedaan, moet er van alles geregeld worden. De directie stelt een crisisteam samen waarbinnen de taken verdeeld worden. De mensen van het crisisteam bepalen wie van hen de berichtgeving naar buiten toe als verantwoordelijkheid krijgt toegewezen. Afgezien van deze persoon mag niemand van de organisatie commentaar geven over het gebeurde, tenzij dit anders wordt afgesproken.

Samenstellen crisisteam * (directie)	Afhankelijk van de situatie wordt bepaald wie deel uitmaken van het crisisteam. Het ligt voor de hand dat dit directieleden en leidinggevendenden zijn.
Nazorg voor betrokken leidsters (crisisteam)	Het verliezen van een kind op het dagverblijf is een traumatische ervaring. Voor de direct betrokkenen regelen we begeleiding. We bieden ruimte om het gebeurde te bespreken en om emoties te uiten. We proberen ervoor te zorgen dat er geen verwijten worden gemaakt en dat de schuldvraag genegeerd wordt. Het is belangrijk om het verdriet samen te verwerken.
Informereren van medewerkers ** (crisisteam)	We informeren alle medewerkers van de Nannies-organisatie zo snel mogelijk over het gebeurde. De manier waarop dat kan en moet gaan hangt af van verschillende factoren. Een beslissing daarover neemt het crisisteam op dat moment.
Informereren van de aanwezige kinderen * (groepsleiding)	Bij voorkeur vertellen ouders zelf aan hun kind wat er gebeurd is. Dit kunnen ze in een veilige omgeving in een één op één situatie doen, op de manier die zij kiezen. Afhankelijk van de situatie kan het nodig zijn dat de groepsleidsters de kinderen vertellen wat er is gebeurd. Als de situatie erom vraagt is het belangrijk om eerlijk te zijn. We geven antwoord op vragen, maar vertellen geen dingen die niet relevant zijn voor de kinderen. We bieden veiligheid en troost waar nodig en geven de kinderen de gelegenheid om hun reactie kwijt te kunnen.
Informereren van andere ouders * (crisisteam)	We bellen de ouders van de betreffende groep op. We vragen hen of zij hun kind eerder willen komen ophalen. We bieden de gelegenheid om bij het ophalen even samen te praten, wat te drinken en bij te komen van de emoties. We informeren de andere ouders van de betreffende vestiging tijdens het ophalen van

	hun kinderen (als we er niet voor kiezen hen eerder op de hoogte te stellen). We informeren alle andere Nannies-ouders per brief (per post en email). In de brief wordt vermeld waar gelegenheid wordt geboden om elkaar te treffen, vragen te stellen en te rouwen.
Informeren van collega-organisaties, gemeente en GGD (crisisteam)	Het is belangrijk dat de organisaties waarmee nauwe banden bestaan in een vroeg stadium door onszelf worden geïnformeerd over het gebeurde. Dit informeren kan via post danwel mail.
Opstellen persbericht (crisisteam)	Als het nodig is, kan de communicatie-verantwoordelijke binnen het crisisteam besluiten een schriftelijke verklaring op te stellen voor eventuele pers. Telefonisch of in een gesprek geven we geen commentaar.

Wat te doen in de dagen erna?

In de dagen tussen het overlijden en de uitvaart in moet er veel geregeld worden.

Contact met ouders ** (directie en/of groepsleiding)	We betuigen ons medeleven aan de ouders. Daarnaast is er, indien mogelijk, overleg over de uitvaart en of en hoe Nannies daarbij aanwezig zal zijn.
Inrichten van een ruimte voor samenzijn en herdenking * (crisisteam)	Afhankelijk van de mogelijkheden van de locatie richten we aldaar of elders een ruimte in waar men kan samen komen, rouwen en herdenken.
Plaatsen van een rouwadvertentie ** (crisisteam)	Bij voorkeur in overleg met ouders.
Besluiten over eventuele sluiting kdv. * (crisisteam)	Het verdient de voorkeur om niet te sluiten na een sterfgeval. Toch kan het nodig zijn, bijvoorbeeld op de dag van de uitvaart, de locatie te sluiten om aanwezigheid van medewerkers bij de uitvaart mogelijk te maken. Een dergelijk besluit zullen we indien mogelijk in samenspraak met de oudercommissie nemen.
Nazorg * (crisisteam)	We zorgen dat er steeds iemand beschikbaar is om mensen op te vangen en vragen te beantwoorden. Er kunnen veel emoties naar boven komen: de groepsleiding kan met schuldgevoelens kampen, ouders kunnen bang worden om hun kind naar de kinderopvang te brengen en natuurlijk heeft iedereen verdriet. Aandachtspunt is dat iedereen in staat is te functioneren en dat de onderlinge sfeer goed is: een sfeer van onderlinge verwijten en schuldvraag moet vermeden worden. Het crisisteam bepaalt, afhankelijk van de situatie, op welke manier en voor wie er professionele nazorg wordt geregeld.

Wat te doen in de daarop volgende periode?

Na de uitvaart houden we de betreffende groep goed in de gaten, zowel medewerkers als kinderen. Afhankelijk van de behoefte bieden we extra ondersteuning. Voor de verwerking van het gebeurde door de kinderen heeft Nannies een zogenaamde 'rouwkoffer' van Monuta. Hierin zitten boeken met tips over rouwverwerking, ook specifiek over kinderen, en er zit een literatuurlijst in met geschikte prentenboeken. Leidsters kunnen hier op elk moment gebruik van maken.

Overlijden elders van een kind van Nannies

Als een kindje van Nannies overlijdt (plotseling of na ziekte), is de wijze van handelen daarna in grote mate afhankelijk van de wensen van de ouders. Wat wordt bericht en aan wie? Welke rol kan Nannies spelen bij de uitvaart? Wordt er prijs gesteld op een huisbezoek of niet? In grote lijnen kan de actielijst die we gebruiken bij het overlijden van een kind op het dagverblijf worden aangehouden (de met * of ** gemarkeerde punten), waarbij een aantal punten een iets andere invulling vereist. Dit wijst zich op het moment zelf.

Overlijden van een gezinslid van een kind van Nannies

Bij het overlijden van een gezinslid van een Nannies-kindje kan in grote lijnen de actielijst die we gebruiken bij het overlijden van een kind op het dagverblijf worden aangehouden (de met ** gemarkeerde punten), waarbij een aantal punten een iets andere invulling vereist. Dit wijst zich op het moment zelf. Waar crisisteam staat, kan directie danwel vestigings-coördinator worden gelezen.

Als wij bericht van overlijden ontvangen terwijl het kind bij ons op de opvang verblijft, dan vragen we nadrukkelijk naar wat men van ons verwacht op dat moment: moeten wij het kind vertellen wat er is gebeurd of juist niet? Blijft het kind bij ons of wordt het opgehaald en door wie?

Bij de nazorg voor het kind letten we erop dat een kind weet dat wij op de hoogte zijn van wat er gebeurd is, zodat het de ruimte voelt om dingen met ons te delen. We geven het kind ook de ruimte om te spelen en om niet bezig te zijn met het verlies. Kinderen verwerken verlies op hun eigen manier. Uitgebreide informatie hierover en ook over de manier waarop je een kind kunt begeleiden in het omgaan met zijn of haar emoties na een verlies zijn te vinden in de 'rouwkoffer' van Monuta.

Overlijden van een medewerker van Nannies

Als een medewerker van Nannies tijdens het werk komt te overlijden dan volgen we de stappen onder "Wat te doen op het moment zelf?" zoals we dat doen bij het overlijden van een kind op het kindercentrum. Vervolgens volgen we onderstaande stappen.

Bij een plotseling overlijden elders of na een ziekbed volgen we onderstaande stappen.

Informeren van medewerkers (directie)	We brengen collega's zo snel mogelijk op de hoogte. Als het bericht buiten openingsuren komt, benaderen we iedereen telefonisch, zodat niemand onvoorbereid op het kinderdagverblijf komt de volgende dag.
Informeren van ouders (directie)	Bij een plotseling overlijden bellen we de ouders van de groep waar de overleden collega werkzaam was. Alle overige ouders ontvangen per brief (via post en email) het bericht van overlijden. De inhoud van de brief wordt in samenspraak met de nabestaanden bepaald. Bij een overlijden na een ziekbed informeren we alle ouders per brief (via post en email).
Informeren van kinderen (groepsleiding of ouders)	Bij voorkeur vertellen ouders zelf aan hun kind wat er gebeurd is. Dit kunnen ze in een veilige

	omgeving in een één op één situatie doen, op de manier die zij kiezen. Afhankelijk van de situatie kan het nodig zijn dat de medewerkers de kinderen vertellen wat er is gebeurd. Als de situatie erom vraagt is het belangrijk om eerlijk te zijn. We geven antwoord op vragen, maar vertellen geen dingen die niet relevant zijn voor de kinderen. We bieden veiligheid en troost waar nodig en geven de kinderen de gelegenheid om hun reactie kwijt te kunnen.
Contact met nabestaanden (directie en/of groepsleiding)	We betuigen ons medeleven aan de nabestaanden. Daarnaast is er, indien mogelijk, overleg over de uitvaart en of en hoe Nannies daarbij aanwezig zal zijn.
Inrichten van een ruimte voor samenzijn en herdenking (directie)	Afhankelijk van de mogelijkheden van de locatie richten we aldaar of elders een ruimte in waar men kan samenkomen, rouwen en herdenken.
Plaatsen van een rouwadvertentie (crisisteam)	Bij voorkeur in overleg met nabestaanden.
Besluiten over eventuele sluiting kdv. (crisisteam)	Het verdient de voorkeur om niet te sluiten na een sterfgeval. Toch kan het nodig zijn, bijvoorbeeld op de dag van de uitvaart, de locatie te sluiten om aanwezigheid van medewerkers bij de uitvaart mogelijk te maken. Een dergelijk besluit zullen we indien mogelijk in samenspraak met de oudercommissie nemen.
Nazorg (directie en personeelsfunctionaris)	We zorgen dat er iemand beschikbaar is om mensen op te vangen en vragen te beantwoorden. Aandachtspunt is dat iedereen in staat is te functioneren en hulp krijgt als dat niet zo is.